

Lokal samförvaltning i Tiveds- bygden – en svårfångad vision om hållbar naturresurshantering

Co-management in the community of Tiveden – an
elusive vision of sustainable natural resource
management

Ebba Ulfbecker

Lokal samförvaltning i Tivedsbygden – en svårfångad vision om hållbar naturresurshantering

Co-management in the community of Tiveden – an elusive vision of sustainable natural resource management

Ebba Ulfbecker

Handledare: Yvonne Gunnarsdotter, Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för stad och land, avdelningen för landsbygdsutveckling

Examinator: Kjell Hansen, Sveriges lantbruksuniversitet, Institutionen för stad och land, avdelningen för landsbygdsutveckling

Omfattning: 15 hp

Nivå och fördjupning: Grundnivå, G2F

Kurstitel: Självständigt arbete i landsbygdsutveckling

Kurskod: EX0523

Program/utbildning: Agronomprogrammet - landsbygdsutveckling

Utgivningsort: Uppsala

Utgivningsår: 2014

Omslagsbild: Bild på skyltning till Tivedens nationalpark. Foto: Örjan Ulfbecker. Med tillstånd från fotografen.

Elektronisk publicering: <http://stud.epsilon.slu.se>

Nyckelord: Lokal samförvaltning, samverkan, konflikt, socialt samspel, naturresurser, naturresurshantering

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Fakulteten för naturresurser och jordbruksvetenskap
Institutionen för stad och land
Avdelningen för landsbygdsutveckling

Sammanfattning

Föreliggande kandidatuppsats handlar om att söka beskriva *samverkan* och *konflikt* i samband med naturresurshantering. Undersökningens forskningsobjekt är ett försök till lokal samförvaltning som togs av lokala invånare i Tivedsbygden, en skogsbygd i gränslandet mellan Västergötland och Närke. Visionen om detta hållbara naturresursarrangemang lyckades dock aldrig nås. Initiativet togs i samband med ett landsbygdsutvecklingsprojekt pågick under åren 2009-2011. Min tolkning är att detta försök präglades av samverkan och konflikt. Målet med uppsatsen är att undersöka vilken betydelse dessa sociala företeelser kan ha för landsbygdens utveckling i Tivedsbygden.

Min undersökning grundas på interaktionistisk socialpsykologi och utgår från Lars Hallgrens begrepp *socialt samspel* och Kenneth Burkes teori om den dramatiska pentaden. Min undersökning har kompletterats med institutionella teorier om naturresurshantering, såsom adaptive management and resilience-approach och common pool resource theory. Detta var nödvändigt för att ge en kontext till hållbar naturresurshantering. En kvalitativ metod har använts, såsom kvalitativa intervjuer och litteraturstudier.

Den centrala slutsatsen av denna studie, är att de sammantagna effekterna av samverkan och konflikt skapar landsbygdsutveckling, eftersom de positiva effekterna av samverkan överväger. Genom samverkan får lokala invånare, tjänstemän på länsstyrelse och Laxå kommun samt representanter från LEADER kunskap om hållbar naturresurshantering. Denna uppsats visar även att samverkan ger lokala invånare ett visst inflytande över nationalparkens förvaltning, vilket gör den i viss mån mer adaptiv och hållbar.

Nyckelord: lokal samförvaltning, samverkan, konflikt, socialt samspel, naturresurser, naturresurshantering,

Abstract

This bachelor thesis aims to describe the concepts of *cooperation* and *conflict* in the context of natural resource management. The research-object for this study is an attempt to co-manage that was taken by local inhabitants in the community of Tiveden, a woodland that is situated by the borderland of Västergötland and Närke. The vision of this type of sustainable natural resource arrangement did not manage to be implemented. The initiative was taken in connection with a rural development-project, which was in progress between 2009-2011. My interpretation is that this trial was characterized by cooperation and conflict. The aim of this paper is to investigate and understand the potential meaning of these social phenomena for rural development in the community of Tiveden.

My study is based on interactionistic social psychology and derives from Lars Hallgren's concept of *social interaction* and Kenneth Burke's theory of the dramatic pentad. My study is complemented by institutional theories of natural resource management, such as the adaptive management and resilience-approach and common pool resource theory. This is necessary to provide a context for sustainable natural resource management. A qualitative method has been used such as qualitative interviews and studies of literature.

The main conclusion of this study is that cooperation and conflict overall generates rural development, because the positive effects of cooperation outweighs. By cooperation the local inhabitants and officials at Tiveden's national park, the municipality of Laxå and representatives of LEADER get knowledge about sustainable natural resource management. This thesis also shows that local inhabitants get some ability to influence on the management of Tiveden's National park and by this, the management become somewhat more adaptive and sustainable.

Keywords: co-management, cooperation, conflict, social interaction, natural resources, natural resource management

Innehållsförteckning

Tabellförteckning	5
1 Inledning	6
2 Syfte och frågeställningar	7
3 Tillvägagångssätt	7
3.1 Intervjustudier	8
3.2 Litteraturstudier	9
3.3 Validitet, reliabilitet och etik	10
4 Teoretiska utgångspunkter	11
4.1 Institutionella teorier om naturresurshantering	11
4.1.1 Common pool resource theory	13
4.1.2 Adaptive management and resilience approach	14
4.2 Socialt samspel: Kommunikation, samverkan och konflikt	15
4.3 Den dramatiska pentaden	17
4.3.1 Pentadens fem element	18
5. Resultat	20
5.1 Tivedsbygden och visionen om en lokal samförvaltning	20
5.2 Bakgrund till den dramatiska pentaden	21
5.3 Pentadens fem element	22
5.3.1 Aktör	22
5.3.2 Scen	23
5.3.3 Handling	24
5.3.4 Syfte	26
5.3.5 Medel	34
5.4 Relationerna mellan pentadens element	35
5.4.1 Handling - aktör	35
5.4.2 Handling - scen	37

5.4.3 Handling - syfte	39
5.4.4 Handling - medel	40
6. Slutdiskussion	41
7. Litteratur- och källförteckning	47
7.1 Tryckt material	47
7.2 Otryckt material	49
7.2.1 I uppsatsförfattarens ägo	49
8. Bilaga	50
8.1 Bilaga 1	50
8.2 Bilaga 2	51

Tabellförteckning

Tabell 1. Ingående aktörer i arbetet för lokal samförvaltning	22
Tabell 2. Scener som arbetet för lokal samförvaltning utspelar sig i	23
Tabell 3. Handlingar i kronologisk ordning	24
Tabell 4. Lokalbefolkningens syfte med handlingar 1-8	26
Tabell 5. Sveaskogs syfte med handling 5	31
Tabell 6. Länsstyrelsens syfte med handlingar 3, 4 och 6	32
Tabell 7. Länsstyrelsens syfte med handling 8	33
Tabell 8. Länsstyrelsens syfte med handlingar 6 och 8	33
Tabell 9. Medel som finns att tillgå, t.ex. apparat, struktur eller metod	34

1. Inledning

Denna uppsats handlar om samverkan och konflikt i samband med naturresurshandling. Mitt intresse för detta ämne väcktes under kursen ”Naturresurshandling för landsbygdsutveckling”. I denna studerades *lokal samförvaltning* av naturresurser vilket jag fann intressant. Lokal samförvaltning innebär att lokala aktörer, såsom byinvånare, gemensamt med myndigheter och företag hanterar naturresurser (Tivell, Sandström, 2005:16-17). Detta kan vara en metod för en mer hållbar naturresurshandling som bemöter miljöproblematik. Människor som befinner sig närmare naturresurser kan lättare upptäcka förändringar i ekosystemen, vilket kan göra naturresurshandlingen mer anpassningsbar och effektiv.

Genom min utbildning på Sveriges Lantbruksuniversitet fick jag kontakt med en person, som visade sig ha deltagit i ett försök till lokal samförvaltning i sina hemtrakter i Tivedsbygden, även kallat för Tiveden. Det är en stor skogsbygd belägen mellan landskapen Västergötland och Närke (se karta, bilaga, figur 1). Initiativet till lokal samförvaltning var en del av ett så kallat LEADER-projekt, som baseras på EU:s program för landsbygdsutveckling. Projektet verkade i den sydöstra delen av Tivedsbygden mellan sjöarna Vättern och Unden (se karta, bilaga, figur 2), åren 2009–2011. Där försökte några lokala invånare skapa ett samarbete mellan Tivedens nationalpark, skogsproduktionen, lokala företagare och föreningar för att gemensamt kunna bestämma hur naturresurserna skulle hanteras. En samverkan uppstod mellan några av dessa, men en lokal samförvaltning med lokal beslutanderätt kunde dock aldrig nås. Försöket att uppnå det senare fick jag möjlighet att studera och det kommer att föreligga som forskningsobjekt för denna uppsats.

Införandet av lokal förvaltning präglas ofta av de sociala fenomenen *samverkan* och *konflikt*. Olika aktörer ska samarbeta men dessa kan ha vitt skilda intressen, vilket kan ge upphov till konflikter. Dessa interaktiva *sociala samspel* kan därför komma att påverka utfallet av naturresursens handtering. Jag har tolkat att samverkan och konflikt var något som även präglade Tivedsbornas försök till lokal samförvaltning. Dessa sociala aspekter är således av vikt att studera, då de kan ha en

inverkan på landsbygdens utveckling. Min uppsats ämnar vara en deskriptiv analys av dessa sociala fenomen, i vilken ingår en beskrivning av hur de kan ha betydelse för Tivedsbygdens utveckling.

2. Syfte och frågeställningar

Syftet med denna uppsats är att söka beskriva *samverkan* och *konflikt* i samband med naturresurshanteringen av Tivedens nationalpark och dess närliggande skogsområde. Detta gör jag för att förstå vilken betydelse det har för landsbygdens utveckling i Tivedsbygden. Det gör jag genom att beskriva det *sociala samspelet* i lokala invånares försök att införa en lokal samförvaltning. För att uppnå syftet behöver följande frågeställningar besvaras:

- Varför vill lokalbefolkningen upprätta en lokal samförvaltning?
- Hur uppstår samverkan och konflikt i arbetet för en lokal samförvaltning?
- Hur påverkas Tivedsbygden och hanteringen av nationalparken och skogsområdet av den samverkan och konflikt som uppstår?

3. Tillvägagångssätt

Jag tillämpar kvalitativ metod för att hitta svaren på mina frågeställningar. Det lämpar sig bäst för min undersökning, då jag ämnar söka en förståelse för socialt samspel inom kontexten för naturresurshantering. Inom kvalitativ metodik söker forskaren förstå människors egna perspektiv utifrån mer djupgående undersökningar. Enligt detta förhållningssätt kan forskaren enbart närma sig kunskap om människors verklighet genom tolkningar. Med en kvalitativ metod kan man därför aldrig få objektiv och exakt kunskap om verkligheten (Teorell & Svensson, 2005:11). Därför lämpar det sig inte med kvantitativa metoder, då dessa inbegriper

synen att kunskap nås bäst genom att mäta en större mängd data, såsom statistik (Teorell & Svensson, 2005:10).

3.1 Intervjustudier

Min undersökning bedrevs genom kvalitativa intervjuer. Sju stycken intervjuer gjordes i en *semistrukturerad* form. Det innebär att intervjuerna utgår från enbart ett fåtal fasta frågeställningar, för att ge utrymme för informanterna att tala på ett öppet sätt. Detta görs för att söka förstå deras egna perspektiv. Intervjuerna kan sedan skilja sig åt, beroende på att följdfrågor varierar i enlighet med vad informanten i fråga svarar.

Fyra av intervjuerna gjordes med Tivedsbor som var engagerade i LEADER-projektet. De tre första intervjuerna hölls i Tived med omnejd, men den fjärde gjordes i Uppsala. Intervjuerna med Tivedsborna spelades in på en Iphone-mobil. Valet av dessa utförs med det så kallade "snöbollurvalet", vilket innebär att en informant hänvisar till andra personer som var inblandade i processen (Teorell & Svensson, 2007:86). Dessa informanter ville vara anonyma och därför kallar jag dem för intervjuperson 1, 2, 3 och 4 i undersökningen.

Vidare intervjuade jag två tjänstemän på länsstyrelsen i Örebro - Magnus Eklund och Tomas Gustafson. Intervjun med Tomas Gustafson var planerad att ske på länsstyrelsen, men jag fick ställa in den då min bil fick oväntade mekaniska problem på vägen dit. Jag hade istället en Skype-intervju med honom. Den spelades in via ett datorprogram. Tomas Gustafson valdes ut strategiskt, eftersom jag själv valde ut honom för att han kunde delge mig kunskap om förvaltningen av Tivedens nationalpark (Teorell & Svensson, 2005:84). Magnus Eklund intervjuade jag per telefon, men samtalet kunde inte spelas in på grund av tekniska problem. Intervjun skrevs istället ned för hand. Han valdes ut med hjälp av snöbollsurval.

Slutligen telefonintervjuade jag Herman Sundqvist, chef för skog och miljö på Sveaskog. Detta samtal skrevs också ned för hand, eftersom jag även då fick tekniska problem med inspelningen. Han valdes också ut strategiskt.

Jag avgränsade studien genom att enbart intervju de aktörer som hade de mest centrala rollerna för processen kring lokal samförvaltning. Vissa aktörer som

också var inblandade i processen, såsom representanter för Laxå kommun och LEADER-projektet, valdes därför bort.

Jag transkriberade hela intervjuerna som gjordes med de lokala invånarna, eftersom jag ämnade fokusera min studie utifrån deras perspektiv. Detta gjordes även för att de hade ett stort engagemang i processen. Intervjun med Tomas Gustafson transkriberades enbart med hänsyn till det som var mest relevant för analysen. Telefonintervjuerna med Magnus Eklund och Herman Sundqvist resulterade i relativt noggranna anteckningar av deras yttranden. Dessa transkriptioner och anteckningar har tyvärr inte reviderats av informanterna, eftersom att jag av personliga skäl inte fick tid till det.

Därefter tillämpade jag meningskoncentrering som metod för att analysera intervjuerna, där jag pressade samman informanternas svar efter de mest betydelsefulla yttrandena (Kvale & Brinkmann, 2009:221). I enlighet med kvalitativ metodik tolkades sedan intervjuerna. Flera citat av intervjupersonerna används, men de manipulerades till viss del. Jag tog bort vissa utfyllnadsord och uttryck för att göra läsningen mer flytande.

I resultat-delen förkortar jag referenserna till de lokala invånarnas intervjuer på följande sätt: intervjuperson 1=ip 1, intervjuperson 2=ip 2, och så vidare.

3.2 Litteraturstudier

Vidare använde jag mig av litteraturstudier som metod för att analysera intervju-materialet. Jag studerade Kenneth Burkes pentadanalys för att kunna strukturera och tematisera mitt intervju-material. Jag tillskansade mig kunskap om pentadanalysen från sekundärlitteratur av Hallgren (2003), Kuypers (2009), Foss (2009) och Lindquist (2003). Dessa beskrivs närmare i teorikapitlet. I stycket "Bakgrund till den dramatiska pentaden" redogörs hur jag tillämpar pentaden för min analys. Anledningen till att jag inte använde mig av primärlitteraturen, var att jag på grund av personliga skäl fick ont om tid att söka upp den.

3.3 Validitet, reliabilitet och etik

Intervjustudien anser jag mätte det den var avsedd att mäta på ett godtagbart sett; validiteten, eller giltigheten, är alltså godtagbar (Eliasson, 2006:16). Detta hävdar jag för att mina intervjufrågor var speciellt utformade för att få kunskap om socialt samspel inom naturresurshantering. Mina resultat har då en saklig förankring (Kvale & Brinkmann, 2009:264). Litteraturstudiens validitet är inte heller särskilt hög, eftersom att jag studerade sekundärlitteratur och var beroende av deras tolkningar av Kenneth Burkes teori.

Validitet handlar även om generaliserbarhet – om resultaten går att generalisera till liknande situationer (Eliasson, 2006:17). Mina resultat kan vara svåra att kunna generalisera till liknande situationer, eftersom varje situation är unik. Det är därför nödvändigt att anknyta teorin med empirin med hjälp av teoretiska begrepp för att förstå människors verklighet. Studien kan bli valid om teoriansknytningen stämmer överens med de teoretiska definitionerna. Man skapar då en teoretisk generalisering (ibid). Detta genomförde jag i min studie och det skapar en viss generaliserbarhet, genom att jag fick likande resultat som Lars Hallgren fick i sin avhandling ”I djupet av ett vattendrag – Om konflikt och samverkan vid naturresurshantering” (2003). Det var möjligt eftersom jag använde snarlika teoriansknytning som han.

Att jag intervjuade fyra stycken från lokalbefolkningen gör att jag får en viss förhöjd validitet och generaliserbarhet, eftersom det möjliggjorde att jag kunde få en liten spridning av resultatet och eventuellt kunde se generella mönster. Jag intervjuade även två stycken från länsstyrelsen, vilket något ökar generaliserbarheten och validiteten. Enbart en person intervjuades från Sveaskog, vilket minskar giltigheten för resultatet från Sveaskog.

Angående intervjustudiens reliabilitet, dess tillförlitlighet, så är den inte lika hög. Det kan därför vara svårt för andra att utföra en liknande undersökning och få exakt samma resultat (Eliasson, 2006: 14). Frågorna under de olika intervjuerna varierade en del, men grundfrågorna var desamma. Intervjufrågorna varierade även mellan lokalbefolkningen och representanterna från Sveaskog och länsstyrelsen. Det var dock nödvändigt med hänsyn till informanternas varierade grad av inblandning i arbetet för lokal samförvaltning.

Reliabiliteten minskar även på grund av vissa ledande följdfrågor, eftersom jag har begränsad erfarenhet av intervjuteknik och ”råkade” ställa den typen av frågor. Detta gjorde att jag till viss del påverkade informanterna i deras svar. Tillförlitligheten reduceras också för att jag genomförde två av mina intervjuer per telefon och då gick jag miste om att kunna tolka informanternas gester och ansiktsuttryck. Reliabiliteten sänks också då intervjupersonerna inte har fått revidera intervju-transkriptionerna.

De etiska krav som ställs på min forskning är att den ska vara oberoende av intervjupersonerna och neutral (Kvale & Brinkmann, 2009:91). Dessa krav ställs för att uppnå vetenskaplig kvalitet. Min studies dito kan påverkats av att jag haft en mer sporadisk och informell kontakt med intervjuperson 1, samt att jag själv är engagerad för miljöfrågor.

4. Teoretiska utgångspunkter

4.1 Institutionella teorier om naturresurshantering

Det finns många olika teoretiska ingångar till naturresurshantering som inbegriper varierande vetenskapliga discipliner. De som är relevanta för min undersökning är de teorier som behandlar relationen mellan institutioner och naturresurshantering. Inom detta fält finns det två teoretiska ingångar som lämpar sig för min undersökning; 1) common pool resource theory, 2) adaptive management and resilience theory¹.

Dessa teoretiska inriktningar syftar till att beskriva hur institutioner ska utvecklas för att skapa en uthållig² och lyckad hantering av naturresurser. Teorierna ingår i diskursen om hållbar utveckling och är således normativa – hur bör en hållbar

---

¹ De engelska namnen används för att det inte finns någon vedertagen svensk definition av dessa teorier.

² Begreppet ”uthållig” innebär i denna bemärkelse att naturresurser och förvaltningen av dem har anpassat sig efter omvärldens förändringar och ”överlevt” under en längre tidsperiod (Tivell & Sandström, 2005:30).

utveckling uppnås? Ett centralt kriterium för detta är att naturresurshanteringen bör anpassas till lokala förhållanden. Detta kan göras genom att lokalsamhällen i högre grad får delta i organisering, planering och administrering av naturresurserna. Ostrom (2000:34f, 37f) och Abraham och Platteau (2001:2) menar att lokalsamhällen besitter följande egenskaper:

- Bättre kunskap om lokala förutsättningar och specifika kunskaper om sitt när-område.
- Större ansvarskänsla för naturresurserna som omger lokalsamhället om invånarna är beroende av det för sitt livsuppehälle och har ansvar för bygdens överlevnad.
- Bättre förmåga att genomdriva och vidmakthålla regler och kontrollera beteenden.
- Större kapacitet att anpassa sig till ändrade regler när ekosystem förändras.

En decentralisering av naturresurshanteringen har visat sig skapa gynnsam landsbygdsutveckling på flera olika sätt. Det har bland annat förbättrat användningen av naturresursen och inverkat positivt på den materiella miljön. Det har även genererat positiva sociala effekter, eller immateriella värden, genom att arbetstillfällen har etablerats i närområdet och socialt välmående³ har stimulerats (Ostrom, 2000:32f)(Wondolleck & Yaffee, 2000, se Sandström, 2008:40). Decentraliseringen har också inverkat positivt på lokalsamhällenas kultur (ibid). Med kultur avses i generella termer de föreställningar, värden och koder som människor har gemensamt (Ehn & Löfgren, 2001:9). Då lokalsamhällen får delta i att utforma eller påverka regler för naturresurshanteringen, så får lokalbefolkningen större möjlighet att vidmakthålla sina kulturella värden.

4.1.1 Common pool resource theory

De ovannämnda resultaten har bland annat framtagits från common pool resource theory, som utgår från rational choice- och spelteorier. Elinor Ostrom är den mest

---

³ Socialt välmående eller positiv social hälsa är enligt Durkheim social integration och sammanhållning med det offentliga livet, ömsesidigt beroende och en känsla av tillhörighet och gemensamt medvetande (Keyes, 1998:122).

framträdande forskaren inom denna teori (Acheson, 2011:323f). Hon har utvecklat ett ramverk av kriterier som behövs för att öka sannolikheten för lokalsamhällets självmobilisering och kollektiv förvaltning av en gemensam resurspool (Acheson, 2011:319). En gemensam resurspool (common-pool resource) motsvarar de flesta naturresurssystem och innebär ett system som används av flera personer. Det kan till exempel vara skogar, åkrar, betesmarker och sjöar. En gemensam resurspool kan ägas och förvaltas av en stat, privata aktörer, organisationer eller en gemensam grupp (Sandström, 2008:41). Emil Sandström (2008) hänvisar till Ostrom (1990) som menar att individer kollektivt kan förvalta en gemensam resurspool om fördelarna är begränsade till en mindre och stabil grupp och när kostnaderna för det är relativt små. Ostrom har framtagit dessa resultat genom studier av naturresurshantering i utvecklingsländer, som exempelvis i Nepal, Indien, Filippinerna och Afrika (Acheson, 2011:320).

4.1.2 Adaptive management and resilience-approach

Adaptive management and resilience-approach grundades av C.S Holling och framtogs utifrån nya upptäckter som gjordes om ekosystemen (1973). Tidigare har man utgått ifrån att ekosystemen utvecklades kontinuerligt på ett linjärt sätt och befann sig i ett enskilt stabilt tillstånd, vilket även kallas för ekvilibrium. Man fick istället insikt om att ekosystemen har multipla ekvilibria, eftersom de utvecklades i språng för att bibehålla struktur och biodiversitet (Holling, 1973:3ff). Ekosystemen sågs då istället vara oförutsägbara och osäkra och kunde övergå i skadliga tillstånd. I detta tillstånd har de inte längre kapacitet att förse människor med naturresurser, såsom energi, föda och vatten. Utifrån denna insikt grundades begreppet *resiliens*. Det beskriver ett ekosystems buffertkapacitet, vilket innebär dess förmåga att motstå störningar utan att övergå i ett nytt equilibrium (ibid:18).

Firkret Berkes och Carl Folke är de mest framträdande forskarna som har utvecklat teorin om adaptiv management and resilience-approach utifrån Carwford Stanley Holling's antagande. De utökade resiliens-begreppet till att även inbegripa den mänskliga faktorn, som de kallar för sociala system. Detta omfattar sociala,

ekonomiska och politiska aspekter. Det är ett så kallat systemperspektiv, där det sociala systemet ses som inkluderat i ekosystemet – människan är i naturen, inte utanför den. De betonar ett holistiskt synsätt på egenskaperna och relationerna mellan ekosystem och sociala system, vilket de menar är nödvändigt för att skapa resiliens i ekosystemen. Till följd av detta introducerade Berkes och Folke begreppet *socio-ekologiska system*. Resiliens hos ett ekosystem är således beroende av att det finns resiliens även i det sociala systemet – sammantaget i det socio-ekologiska systemet (Berkes & Folke, 1998:8f).

En central del av det sociala systemet är institutionen som förvaltar naturresursen. Den representerar de regler och normer som styr relationen mellan ekologiska och sociala system. För att institutionen ska kunna skapa resiliens, ska den kunna hantera eventuella osäkerheter som kan förekomma i omvärlden. Institutionen bör därför vara *anpassningsbar* till ekosystemens språngvisa utveckling. Resiliens kan uppnås genom att institutionen påverkar de faktorer och processer som kontrollerar det socio-ekologiska systemets beteende (Berkes & Folke, 1998:6). Den bör ha en så kallad *adaptiv förvaltning*. Denna ska vara flexibel och kunna möjliggöras genom att institutionen fördelar makt och ansvar mellan olika organisatoriska nivåer– från lokala aktörer, till stater och regioner och vidare till nationella och internationella organisationer (Folke et al., 2005:448). På så sätt inkluderas större delar av det sociala systemet och förvaltningen blir tätare sammankopplad med det ekologiska systemet.

Detta nätverk som skapas av olika förvaltande aktörer kallas för *lokal samförvaltning*⁴. Samförvaltning ska vara förankrat i ett lokalsamhälle och kopplat till en speciell plats eller situation som präglas av samverkan i förvaltningen (Folke et al., 2005:448f). Genom detta kan osäkerhet och förändring hanteras lättare och därmed skapa resiliens, eftersom aktörerna som förvaltar naturresursen kan reagera på olika organisationsnivåer och svara mer effektivt mot de förändringar som sker i ekosystemet (Folke et al., 2005:449). Exempelvis kan lokala aktörer som bor i

---

⁴ Detta begrepp är en manipulerad översättning av co-management (Folke et al. 2005). I en direkt översättning på svenska skulle det heta "samförvaltning". Jag väljer att tillägga "lokal" för att samförvaltning inte alltid behöver vara lokal samt för pedagogiskt syfte.

närheten av naturresursen upptäcka förändringar lättare och kommunicera det vidare till de andra organisationsnivåerna.

För att en institution av samförvaltning ska uppnås, krävs att aktörer på olika nivåer kommunicerar med varandra för att lösa problem som uppstår. Det behövs en klar vision samt att aktörerna har tillitsfulla sociala relationer (ibid:448). I nästkommande stycke kommer dessa sociala aspekter av naturresurshantering att behandlas, vilket är kärnan i min uppsats.

4.2 Socialt samspel: Kommunikation, samverkan och konflikt

I både common pool resource theory och adaptive management and resilience-approach, har den *sociala* aspekten en viktig roll i hållbara och lokalt förankrade naturresursarrangemang. Olika aktörer ska samarbeta, kommunicera med varandra, lösa problem som uppstår och utföra aktiviteter gemensamt. *Kommunikation, samverkan* och *konflikt* är alltså fenomen som präglar hantering av naturresurser. För att förstå dessa fenomen använder jag mig av Lars Hallgrens (2003) beskrivning av *socialt samspel* som grundas i interaktionistisk eller relationistisk socialpsykologisk teori (Berg, 1998, samt Israel, 1979, se Hallgren, 2003:11). Interaktionistisk socialpsykologi är i sin tur kopplat till symbolisk interaktionism.

Interaktionistisk socialpsykologi bygger på att samhället ses som en social process, vilket innebär att aktörer växelvis reagerar på varandras handlingar och gester, utifrån aktörernas tolkningar av situationen (Hallgren, 2003:85). Det sker då sociala interaktioner, eller socialt samspel som Hallgren kallar det (2003). Resultatet av interaktionerna påverkar hur en situation kommer att utvecklas. Den enskilde aktörens handlande består i andras uppmärksamhet och reaktion på hen själv – människans handling blir således symbolisk. Inom socialt samspel läggs tyngdpunkt på det språkliga handlandets betydelse för situationen (Hallgren, 2003:15, 85f).

Socialt samspel kan resultera i samverkan och/eller konflikt. Samverkan uppstår som en följd av en sorts positiv kommunikation, vilket genererar att aktörerna tar konkreta initiativ till att göra något gemensamt. Förutsättningen för det är att sam-

talet i kommunikationen går i en enhetlig riktning och att aktörerna har *tillit* till situationen (Hallgren, 2003:16).

Begreppet konflikt beskrivs allmänt som intressemotsättning, där olika parter intressen, viljor, värderingar och handlingar kolliderar med varandra. Det beskriver konflikten som ett statiskt tillstånd då det tar utgångspunkt i att det finns olika fasta positioner mellan två eller flera intressen (Hallgren, 2003: 6ff).

Centralt för begreppet konflikt enligt Hallgren är istället att konflikten är en dynamisk process som karaktäriseras av tillitsminskning. Konflikten grundas i att det uppstår ett missförstånd eller en provokation. Det skapas då ett misstroende, vilket gör att tilliten till interaktionen kan minska. En väsentlig aspekt i denna definition av konflikt, är att aktörerna har en bristande förmåga att förstå varandras perspektiv (Hallgren, 2003:6-11). Konflikt kan därför ses följden av en sorts negativ kommunikation.

I nästa stycke redogör jag för hur det sociala samspelet i en situation kan "förstås" och analyseras.

4.3 Den dramatiska pentaden

Kenneth Burkes teori om den dramatiska pentaden ("the dramatic pentad"), som är en del av hans större teori om motivationsgrammatiken (*The grammar of motives*) (1969), hör till symbolisk interaktionism. Burkes centrala fråga i sin teori är; "What is involved, when we say what people are doing and why they are doing it?" (Burke, 1969, se Hallgren, 2003:34). Med detta menade han att språket och våra handlingar är symbolisk konstruerade, eftersom det alltid finns ett motiv bakom dem (Foss, 2009:355ff). Ursprungligen avsåg Burke att språkets retorik influerar mänskligt handlande, men i *Grammar of motives* ligger fokus snarare på mänskliga handlingars bestäms innebördes (Lindquist, 2003:1).

Motiveringen bakom det mänskliga handlandet och tänkandet kan ges innebördes genom ett så kallat "drama". Den består av de fem elementen; *aktör* (vem hen är), *scen* (var hen gör det), *handling* (vad hen gör), *syfte* (varför hen gör det) och *medel* (hur hen gör det). Därefter studeras relationerna mellan dessa element för att visa på det Burke benämner handlingens möjliga *konsistens*, med andra ord dess

potentiella beskaffenhet. Relationerna mellan elementen är antingen *konsistenta* eller *inkonsistenta*. Om de är konsistenta så är de förenliga och beroende av varandra, om de är inkonsistenta så är det motsatsen (Lindquist, 2003:10). Enligt Hallgrens (2003:36) tolkning av Burke kan en *konflikt* vara inkonsistent då olika aktörer har varierande syn på relationen mellan handling-scen och handling-aktör.

Genom att betrakta det sociala fenomenet från relationerna mellan elementen, så kan man se att ett av elementen oftast har en *dominerande* påverkan på situationen. Det karaktäriserar då situationen (Kuypers, 2009:171). Utifrån det kan man avgöra konsistensen av handlingen.

Dessa fem element och relationerna däremellan kallar Burke för *den dramatiska pentaden*.

4.3.1 Pentadens fem element

- 1) *Aktör* är den eller de som utför handlingen. Den kan bestämmas utifrån hur personen eller personerna i fråga socialt identifierar sig själv och hur andra identifierar personen. Den egna sociala identifikationen framkommer när hon uttalar sin tillhörighet till en grupp och särskiljer sig själv från andra – *vi* och *dem*. Aktören får en roll i bemötandet av andra personer när dessa tolkar hur hon har handlat. Det skapar sedan en förväntan om hur dessa ska handla (Hallgren, 2003:188).
- 2) *Scen* är en metafor för kontexten och gestaltas i tre olika versioner. Inledningsvis kan det vara A) den *fysiska konkreta scenen*, som kuliss och scengolv i teatern. Den andra version är B) den *uttalade abstrakta scenen* som innebär de sociala strukturer som består av formaliserade regler. För att jämföra med teatern så är det manuset och de anvisningar som regissören ger skådespelarna. Den tredje versionen är C) den *outtalade abstrakta scenen*. Den består av de sociala strukturer som inte uttalas, såsom normer och värderingar. Det är de förväntningar som regissören har på skådespelarna, som regissören inte har behov av att uttala. Det är hur regissören tycker att skådespelet *bör* vara. Det blir en uttalad abstrakt scen när skådespelarna förstår dessa förväntningar genom att uttrycka det i skådespelet (Hallgren, 2003:186).
- 3) *Handling* är det som händer och symboliserar den aktivitet som sker. Burkes beskrivning av handling finner jag, liksom Hallgren (2003), otillräcklig och väljer

därför att komplettera med teoribildningen kring *socialt samspel*. Aktörer handlar i ett socialt samspel genom att de reagerar växelvis på varandras handlingar och gester, utifrån aktörernas tolkningar av situationen (Hallgren, 2003:15).

4) *Syfte* är målet med handlingen och är det som aktören anser rättfärdig handlingen (Kuypers, 2009:170). Hallgren (2003:190) menar att syftet kan ses från olika nivåer. I min studie väljer jag att strukturera det i tre nivåer: *övergripande syfte*, *delsyfte* och *underordnat delsyfte*. Jag väljer även att kategorisera det övergripande syftet som *direkt* eller *indirekt*, det vill säga: *direkt och övergripande syfte* eller *indirekt och övergripande syfte*. Delsyftena och de underordnade delsyftena är bara direkta. Denna kategorisering utgör ytterligare systematisering som jag anser nödvändig för att underlätta läsarens förståelse av min analys. För att återgå till teaterexemplet är det direkta och övergripande syftet att skådespelet utförs. Det direkta delsyftet kan då vara att alla aktörer lyckas utföra sina uppgifter så att manusförfattarens berättelse kan skildras. Ett direkt och underordnat delsyfte kan vara att alla skådespelarna kommer ihåg sina repliker. Det indirekta och övergripande syftet kan då vara att skådespelet förmedlar ett budskap om samhället och att åhörarna förstår det.

5) *Medel* är den apparat, institution, teknik eller metod som behövs för att utföra handlingarna (Kuypers, 2009:170). Institutionen kan till exempel vara teaterföreningen. Tekniken kan vara material till kulisser och kostymer. Medlen kan även inbegripa språk och gester som gör att skådespelarna kan ingå en roll och säga sina repliker och visa sina handlingar (Hallgren, 2003:189).

I en fullständigt utförlig analys kan man behöva para ihop de olika elementen med varandra på mer än ett tjugotal olika sätt. Kuypers (2009) anser att detta sällan är nödvändigt och menar att det räcker att kombinera varje element med handling, exempelvis handling-scen, handling-aktör och så vidare (2009:171).

Burkes teori ger oss inte en objektiv kunskap om mänskligt handlande, men den är användbar som hjälpmedel för att synliggöra mångtydigheten i handlandets beskaffenhet.

5. Resultat

5.1 Tivedsbygden och visionen om en lokal samförvaltning

Initiativet till lokal samförvaltning togs i samband med ett LEADER-projekt som kallades för ”Dialog Tiveden”. LEADER-projektet syftade till att utveckla förutsättningarna för de byar som ingick i den sydöstra delen av skogsområdet Tiveden, i området mellan sjöarna Unden och Vättern (se karta, bilaga, figur 2). Jag har valt att benämna denna landyta för ”Tivedsbygden”, eftersom Tiveds utvecklingsgrupp använder den (2012). I folkmun omfattar dock Tivedsbygden snarare alla bygder i Tiveden – namnet är alltså något diffust. I den sydöstra delen ligger Tivedens nationalpark och klassas ofta som dess hjärta (ip 1, 2014-04-17).

Tivedsbygden ligger avlägset från större städer och har få invånare, vilket har gjort att grundläggande service har varit svår att hålla levande, såsom kommunikation, affärer, skola och äldreboende. Det är en gammal bruksbygd och man har länge fått mycket arbetstillfällen genom skogsproduktion och lantbruk. Sedan skogs- och lantbruket rationaliserades har många av dessa arbetstillfällen försvunnit (Tiveds utvecklingsgrupp, 2012:2). På sjuttioalet upprättades där Tivedens nationalpark för att bevara unik gammelskog. Tivedens natur blev då känd nationellt och internationellt och många turister började besöka området. Området är nu vida känt såväl i Sverige som i Europa och varje år kommer tusentals turister dit för att njuta av den vilda naturen (ip 1, 2014-04-17).

Många åker dit även för att hela Tiveden har speciell natur och för att det finns många andra naturskyddade områden där. Tivedens webbsida ger information om det internationellt kända naturskyddsområdet Fagertärn–originalbiotopen för den ursprungliga röda näckrosen.

Den ökade naturturismen gjorde att många turistföretag kunde etablera sig och erbjuda friluftaktiviteter och boende. Genom samarbeten mellan bygderna, har

man sedan kunnat upprätta aktiviteter och evenemang kring turismen. Detta bidrog även till att det skedde en inflyttning till de bygder som låg i närheten av nationalparken. Turismen var det som skapade nytt hopp för framtiden hos lokalbefolkningen (ip 1, 2014-04-17).

”Dialog Tiveden” hade som ett mål att utveckla denna potential som fanns kring turismen (Tiveds utvecklingsgrupp, 2012:2). Delprojektet för lokal samförvaltning hade även detta som ett mål. De lokala invånarnas ambitioner var att få mer inflytande över naturresurserna i Tivedenområdet, det vill säga över Tivedens nationalpark och skogshanteringen i närområdet kring nationalparken. De önskade trygga Tivedsbygdens långsiktiga överlevnad med detta mål, bland annat genom att förbättra förutsättningarna för turismnäringen. Ett medel för detta var att upprätta ett förvaltningsråd tillsammans med skogshanteringen och länsstyrelsen som förvaldade⁵ Tivedens nationalpark. Där skulle de ingående parterna få dela på skyldigheter och rättigheter, ansvarsområden och arbetsuppgifter som var kopplade till naturresursförvaltningen. Denna vision var som sagt dock inte möjlig att nå (ip 1, 2014-04-17; ip 3, 2014-04-15). Möjliga orsaker till detta framgår i följande text genom pentadanalysen.

5.2 Bakgrund till den dramatiska pentaden

Den process som lokala invånare och andra aktörer genomgick för att skapa en lokal samförvaltning, tolkar jag som präglad av *samverkan* och *konflikt*.

Med hjälp av Burkes dramatiska pentad analyseras processen från olika aspekter. Genom att sedan analysera interaktionerna som finns mellan elementen kan man upptäcka vilket element som hade en dominerande effekt på processen – det vill säga det som symboliserade handlingarna.

Inledningsvis presenteras de olika elementen i pentaden i tabellform. Jag börjar med *aktör*, vilket jag anser som en förutsättning för att förstå de resterande elementen. Vidare fortsätter jag med *scen*, för att introducera vilken kontext som situationen utspelade sig i. Sedan redogör jag för *handling*, vilket jag ser som nöd-

---

⁵ Enligt nationalencyklopedins webbsida innebär ”förvalta” att sköta eller administrera något för någon annans räkning.

vändigt för att vidare kunna förstå aktörernas syften. Stycket om elementen avslutas med *syfte* och *medel*.

Vidare jämför jag relationerna mellan handling och resterande element. Det stycket presenteras i punktform utefter handlingarnas kronologiska ordning. Då jag analyserar relationen handling-aktör tolkar jag handlingarna enligt Hallgrens definition om *socialt samspel*. I denna relation använder jag begreppet *tillit* och förändringarna i det för att synliggöra det sociala samspelet. Avslutningsvis framför jag i slutdiskussionen vilket av elementen som kan tolkas vara den dominerande faktorn till handlingarna. Analysen och slutdiskussionen framförs i ett historiskt perspektiv.

5.3 Pentadens fem element

5.3.1 Aktör

Tabell 1. *Ingående aktörer i arbetet för lokal samförvaltning*

Aktörer
Lokalbefolkningen eller ” de lokala invånarna ”. Benämner sig själva för ”Tivedsbor” och deltar i LEADER-projektet ”Dialog Tiveden”. Fem till sju personer är engagerade i en arbetsgrupp för lokal samförvaltning, varav två har en mer framträdande roll. Fyra nyckelpersoner intervjuades; intervjuperson 1, 2, 3 och 4.
Länsstyrelsen i Örebro . En myndighet som ansvarar för bl. a. naturvård i Örebro län (http://www.lansstyrelsen.se/orebro/Sv/djur-och-natur/Pages/default.aspx). De förvaltar Tivedens nationalpark. En av länsstyrelsens tjänstemän som är delaktiga under projektets process är Magnus Eklund, som då var ansvarig för Nationalparken. Ytterligare en tjänsteman på länsstyrelsen intervjuades, Thomas Gustavsson, som är delansvarig för nationalparken i nuläget. Han har en passiv roll i denna studie.
Naturvårdsverket . Enligt Naturvårdsverkets webbsida en statlig myndighet som samlar det nationella miljöarbetet. Äger Tivedens nationalpark. Är i denna studie en passiv aktör.
LEADER Mellansjöländet . En organisation som ansvarar för EU:s program för landsbygdsutveckling. Mellansjöländet är ett LEADER-område som är beläget i Örebro län (http://www.mellansjolandet.se/).

Sveaskog. Ett statligt ägt aktiebolag och Sveriges största markägare (http://www.sveaskog.se/om-sveaskog/bolagsstyrning/)(http://www.sveaskog.se/om-sveaskog/).
Laxå Kommun. Har i denna studie en passiv roll.
Ett par övriga aktörer är inblandade, men har en mindre betydande roll och har därför uteslutits.

Källa: Författaren.

5.3.2 Scen

Tabell 2. Scener som arbetet för lokal samförvaltning utspelar sig i

Scener	Nationalparken	Skogsproduktionen	Tivedsbygden	LEADER
A) Fysisk konkret scen	- Nationalparkens territorium	- Sveaskogs marker	- Olika bygder mellan Unden och Vättern. Avser främst de bygder kring nationalparken	
B) Uttalad abstrakt scen	- Miljödepartementets regelverk ¹ - Naturvårdsverkets regelverk för nationalparker ² - Länsstyrelsens regelverk, ex. yrkesregler och yrkesetik - Skötselplan för Tivedens nationalpark ³ (bevara naturtyper)	- Finansdepartementets regelverk ⁴ - Privat statligt aktiebolag ⁵ - Sveaskogs policy och riktlinjer ⁵ , exempelvis yrkesregler och yrkesetik - Avkastningskrav för skogsproduktionen	- Styrs inte primärt av formella regler	- EU:s program för landsbygdsutveckling ⁶
C) Outtalad abstrakt scen	- Tjänstemän på länsstyrelsen har yrkes- och expertkunskap om naturvård samt juridisk	- Sveaskog har yrkes- och expertkunskap om hur skog ska skötas och administreras	- Skogen ses som hem för lokalbefolkningen, identifikation med platsen.	- Vill utveckla landsbygden - Ser Tivedsbygden som en demokratisk, social-ekonomisk,

	kunskap - Tjänstemännen på länsstyrelsen ser nationalparken som en ekologisk resurs	- Anställda på Sveaskog ser skogen främst som en ekologisk resurs	- Nationalparken och skogen ses som en social-ekonomisk resurs, samt kulturell och ekologisk resurs (för att bevara Tivedsbygdens kultur och natur)	kulturell och ekologisk resurs
--	--	---	---	--------------------------------

1.(<http://www.regeringen.se/sb/d/8734>)

2. (<http://www.naturvardsverket.se/Var-natur/Skyddad-natur/Nationalparker/>)

3.(<http://www.lansstyrelsen.se/orebro/Sv/djur-och-natur/skyddad-natur/naturreservat-och-nationalparker/sevarda-naturmiljoer/laxa/tiveden/Pages/default.aspx>)

4. (<http://www.sveaskog.se/Om-Sveaskog/Sveaskog-i-korthet/>)

5. (<http://www.sveaskog.se/Om-Sveaskog/bolagsstyrning/>)

6. (<http://www.mellansjolandet.se/>)

Källa: Författaren.

5.3.3 Handling

Tabell 3. *Handlingar i kronologisk ordning (den första handlingen börjar med 1 o.s.v.)*

Handling	Beskrivning
1)	År 2009 initieras LEADER Mellansjöländet projektet "Dialog Tiveden". De som deltar i projektet är olika lokala aktörer som verkar i Tivedsbygden; representanter från föreningar och företag från Tivedsbygden, samt tjänstemän från Laxå och Askersunds kommun. Under 2009-2011 diskuteras och genomförs olika projekt för att skapa lokal utveckling. Ett delprojekt berör lokal samförvaltning; idén om detta framförs av intervjuperson 1. Hen hade arbetat med lokal förvaltning nationellt och internationellt och har en bred erfarenhet och kunskap inom detta. Därtill har även intervjuperson 2 omfattande kunskap inom detta område. Initiativet mottas av de andra deltagarna i projektet vilket leder till att en liten arbetsgrupp skapas för lokal samförvaltning. Totalt sett består denna grupp av 5-7 personer från lokalbefolkningen. De som är mest engagerade i gruppen är intervjuperson 1, 2 och 4.
2)	Deltagarna i projektet har kontinuerligt formella möten i LEADER-projektet och lokalbefolkningen har informella bygdemöten där man diskuterar bl.a. lokal samförvaltning.
3)	Arbetsgruppen i LEADER-projektet tar kontakt med tjänstemän som ansvarar för

	nationalparken, Sveaskog och Laxå kommun för att upprätta ett samråd. Detta görs även för att framföra önskemål om att införa ett Naturrum i Tiveden nationalpark. Detta gör att ett samråd skapas där man diskuterar möjligheterna för en lokal samförvaltning och ett Naturrum. Ett Naturrum skulle kunna utgöra en gemensam plattform för den lokala samförvaltningen.
4)	Sedan arrangeras en studieresa till Kosterhavets nationalpark, där en lokal samförvaltning hade genomförts. Resan finansieras av LEADER-projektet, där bl.a. Laxå kommun, länsstyrelsen i Örebro och Tivedsbor från LEADER-projektet deltar.
5)	Några av intervjupersonerna har vidare diskussion med Sveaskog för att försöka påverka dem att gallra skogen omkring nationalparken, istället för den kalavverking som bedrivs. Det önskemålet avslås, bl.a. eftersom de behöver följa Finansdepartementets avkastningskrav.
6)	Därefter har intervjupersonerna och andra från lokalbefolkningen ytterligare ett samråd med länsstyrelsen. Intervjupersonerna 1 och 4 säger att tjänstemännen uttrycker att det ska införas ett naturvårdsråd inom ett par år, som ska likna en lokal samförvaltning. Ovannämnda intervjupersoner tolkar detta som att de ska få ett visst inflytande över nationalparkens förvaltning. Tjänstemännen säger även under detta samråd, att de behöver avvakta med Naturrummet, eftersom Naturvårdsverket ska utforma nya prioriteringar i naturvården. Detta gör att diskussionerna kring lokal förvaltning avstannar bland lokalbefolkningen, eftersom de behöver invänta beskedet.
7)	Länsstyrelsen avslår senare förslaget om Naturrummet, eftersom Naturvårdsverkets ska prioritera annat.
8)	Därefter införs ett naturvårdsråd av länsstyrelsen med aktörer från ett större geografiskt område. Dessa aktörer är bl.a. Sveaskog, flera kommuner i närområdet, ideella organisationer, företag och lokala invånare. Intervjupersonerna 1, 2 och 4 blir då utvalda av länsstyrelsen att delta i naturvårdsrådet. Det fungerar som ett rådgivande diskussionsforum och utgår från länsstyrelsens dagordning. Där får deltagarna ge synpunkter, vilka sedan prioriteras av länsstyrelsen. Prioriteringarna kan därefter implementeras i nationalparkens förvaltning efter beslutande med Naturvårdsverket. Här kan deltagarna i rådet enbart få inflytande efter länsstyrelsens premisser. Detta motsvarar inte vad lokalbefolkningen hade förväntat sig, alltså att få ett visst inflytande över nationalparkens förvaltning (ip 1, 2014-04-17, ip 2, 2014-04-22, ip 3, 2014-04-15, ip 4, 2014-04-14). De kan ändå få delge lokal kunskap till nationalparkens förvaltning, vilket enligt Ostrom (2000) och Abraham och Platteau (2001) kan skapa en mer hållbar naturresurshantering. Enligt teorin om adaptive management and resilience-approach så tyder detta på en viss anpass-

	ning till de lokala förhållandena (Folke et al., 2005:449). Här bör nämnas att någon formell ansökan om lokal samförvaltning aldrig framställs av lokalbefolkningen
--	--

Källa: Författaren

5.3.4 Syfte

Lokalbefolkningens syfte

Handlingar 1–8

Tabell 4. Lokalbefolkningens syfte med handlingar 1–8 (delsyftena och de underordnade delsyftena är direkta.)

Syfte	Beskrivning
1) Direkt och övergripande syfte	Lokalbefolkningen vill få större inflytande över naturresurserna i Tivedenområdet, d.v.s. skogsproduktionen och Tivedens nationalpark. Ett medel för detta är att skapa ett forum, ett så kallat förvaltningsråd för samverkan mellan olika aktörer som berörs av Tivedenområdets naturresurser. De lokala invånarna önskar att följande aktörer ska ingå i förvaltningsrådet: länsstyrelsen i Örebro, Sveaskog, kommuner i närområdet (här hade man främst kontakt med Laxå kommun), företag samt andra ideella aktörer såsom utvecklingsgrupper. Man skulle då gemensamt kunna råda över skogshanteringen och förvaltningen av Tivedens nationalpark (ip 1, 2014-04-17, ip 2, 2014-04-22, ip 3, 2014-04-15, ip 4, 2014-04-14).
1.1) Delsyfte	De vill få påverka skogens skötsel, planering och organisering. Deras syfte är att i större grad bevara skogen omkring nationalparken (ip 1, 2014-04-17, ip 2, 2014-04-22, ip 3, 2014-04-15, ip 4, 2014-04-14)..
1.1.1) Underordnat delsyfte	Alla intervjupersoner vill antingen införa en buffertzon ¹ kring nationalparken eller gallra ² skogen. Deras motiv är att den kalhuggna skogen (en typ av trakthyggesbruk ³) skapar vissa hinder för turistverksamheterna i Tivedenområdet. Flera naturturismföretag i Tivedenområdet och Tivedens utvecklingsgrupp har byggt upp ett varumärke kring Tivedens vilda natur. Kalhyggerna påverkar varumärket negativt då vildmarksupplevelsen försämras för turisterna. Ytterligare ett motiv är att de har ett hän-

	<p>synstagande till miljön (ip 1, 2014-04-17, ip 2, 2014-04-22, ip 3, 2014-04-15, ip 4, 2014-04-14). Intervjuperson 2 uttrycker detta på följande vis:</p> <p>[...]Jag tror att vi alla har känt liksom en maktlöshet över vad som händer med området. Man har t.ex. avverkat stora områden precis i anslutning till nationalparken. Du kan inte sälja in ett område när du får åka en halvtimme genom ett kalhygge. Det här området kring nationalparken är ju en avverkning mellan ett nytt naturreservat Tutterskulle och Nationalparken och det är ju så onödigt, man kan liksom bara tänka sig att gallra det i stället för att slutavverka, så hade det haft ganska stor positiv effekt på naturen.[...] (2014-04-22)</p> <p>De vill även bevara mer av skogen eftersom de identifierar sig med den som sitt "hem". Intervjuperson 1 formulerar det som de andra även uttrycker:</p> <p>[...]Det kommer folk väldigt ofta och uttrycker en besvikelse, alltså en bestörtning över Sveaskogs rovdrift på marken, på skogarna runtomkring. Det känns som en rovdrift alltså, det är ett väldigt hårt drivet skogsbruk. Så det är ju så här; varför gör de så med vårt hem för?[...] (2014-04-17)</p>
1.1.2) Underordnat delsyfte	<p>Intervjuperson 1 önskar även genomföra kontinuitetsskogsbruk i skogsområdet kring Nationalparken i Laxå kommun. Personens motiv är att ett kontinuitetsskogsbruk skulle kunna ge mer skogsjobb åt lokalbefolkningen än vad trakthyggesbruket ger. Intervjuperson 1 motiverar det även för att bevara den biologiska mångfalden (ip 1, 2014-04-17).</p>
1.2) Delsyfte	<p>Det andra direkta delsyftet är att få inflytande över nationalparkens förvaltning (ip 1, 2014-04-17, ip 2, 2014-04-22, ip 3, 2014-04-15, ip 4, 2014-04-14). De vill vara med att besluta tillsammans med länsstyrelsen om hur nationalparken ska skötas. De önskar också vara med att påverka skötselplanen när den ska revideras. Deras syfte är även att få vara med att råda över de resurser och pengar som länsstyrelsen avsatte för nationalparken.</p>
1.2.1) Underordnat delsyfte	<p>Intervjupersonerna vill få marknadsföra Tivedsbygdens näringsverksamheter och få informera om dess natur och kultur i Tivedens nationalpark var. Deras motiv till det är att majoriteten av de besökare som kommer till nationalparken åker vidare utan att besöka Tivedsbygderna. De kan då inte heller känna till andra aktiviteter i närområdet (ip 1, 2014-04-17, ip 2, 2014-04-22, ip 3, 2014-04-15, ip 4, 2014-04-14). Intervjuperson 3</p>

	<p>uttrycker detta syfte enligt följande:</p> <p>[...]Ja det skulle vara att få berätta om vår natur och kultur, det får inte försvinna. Man ska kunna marknadsföra bygden, det som är utanför parken i nationalparken. Exempelvis parkeringsplatser där de kommer fram, det är där man vill ha mer information om vår natur och vår historia och det som finns utanför nationalparken. Så det är ju inte själva nationalparken, utan även det som finns utanför nationalparken. Så har det varit lite. Man glömmer av att det finns mer saker runt omkring.[...] (2014-04-15)</p> <p>Intervjuperson 1 uttrycker följande, vilket i mångt och mycket överensstämmer med föregående intervjupersons utsagor:</p> <p>[...]I hjärtat av parken finns en stor parkeringsplats, en turiststuga och anslagstavlor, att vi på något sätt skulle få koppla de till de lokala utvecklingsambitionerna. Så när man kommer dit ska man inte bara läsa om parken och naturen och tjädrar och tallar och granar... utan här bor människor också. Därifrån ska man kunna styra dem till olika boenden, var man kan äta och göra för andra saker här. Tänk dig hundrafemtio tusen besökare och att du kan få en hundralapp för varje person! [...] (2014-04-17)</p>
<p>1.2.2) Underordnat delsyfte</p>	<p>Ytterligare ett syfte för intervjuperson 1, 2 och 3 är att lokalbefolkningen ska få bestämma över vilka som anställdes i nationalparken, såsom skötselansvariga, naturvårdsguider och entrévärdar (ip 1, 2014-04-17, ip 2, 2014-04-22, ip 3, 2014-04-15). Intervjuperson 1 formulerar detta på följande vis:</p> <p>[...]Det här är någonting som kan generera en möjlighet för oss och som faktiskt vi inte har något inflytande över, så att vi kan vara med och så att det kan bli bra, och får vi vara med att styra så att det gagnar oss, så att det säkras att det gagnar oss. Det såg folk direkt. Till exempel så är det en massa jobb som ska göras, se till att de jobben hamnar här, nu har de ju hamnat här ändå, men det är Länsstyrelse som bestämmer det. Att vi, ja kanske inte går in där en får jobbet, utan att vi ska vara ansvariga. Sen kan vi se till att någon går in så att vi sköter det hela så det är många som gör deltider på det här [paus] så det är många möjligheter som skulle ges i en samförvaltning.[...] (2014-04-17)</p> <p>Intervjuperson 1, 2 och 3:s gemensamma motiv till att anställa lokalbefolkningen i nationalparken, är att lokalbefolkningen har en lokal känedom om nationalparken och om Tivedsbygdens natur och kultur (ip 1,</p>

	<p>2014-04-17, ip 2, 2014-04-22, ip 3, 2014-04-15). Detta kan återkopplas till Ostrom (2000), Abraham och Platteau (2001) som hävdar att lokalsamhällen besitter dessa egenskaper och kan på så sätt bidra till en mer hållbar naturresurshantering</p> <p>Intervjuperson 2 uttrycker detta på ett kärnfullt sätt:</p> <p>[...]Vi som bor och verkar här, har ju oftast, nästan alltid, valt att bo här, flytta hit eller bo kvar här, för att vi har ett engagemang för de här frågorna som vi har funderat på. Så det finns en underutnyttjad kapacitet och kunskapskapital i det. Jag red till exempel med en kille som bor här i skogen, han var här med sin nya tjej och deras två små barn och han hade ju jättemycket kunskap, ja vi bollade så här "är inte det här en gammal kolarkoja", "Jo men absolut, här borta ligger kolbotten och min farfarsfar han fiskade här". Så med all den kunskapen, kan man få människor att bli engagerade så finns det mycket kunskapsinhämtning som man kan göra, som annars går förlorad om man flyttar ansvaret från dem som bor här.[...] (2014-04-22)</p>
<p>1.2.3) Underordnat delsyfte</p>	<p>Ett delsyfte för intervjupersoner 1, 2 och 4 är viljan att göra nationalparken skulle mer tillgänglig. Detta inbegreps av möjligheten att påverka bl.a. de arbetsuppgifter som nationalparkens anställda har (ip 1, 2014-04-17, ip 2, 2014-04-22, ip 4, 2014-04-14). Intervjuperson 2 har konkreta förslag på detta. Hen vill att naturguidningens och entrévärdens tjänster ska bli mer behovsriktade och serviceanpassade. Hen har även en önskan att kunna visa upp eller berätta om platser <i>utanför</i> nationalparken, eftersom besökarna kan ha behov av att utföra aktiviteter som inte tillåts i nationalparken. T. ex. vill hen kunna rekommendera övernattningsmöjligheter, matställen, butiker, platser för barn att leka på samt andra turistaktiviteter som fanns i Tivedenområdet. Detta önskar för att förbättra bemötandet av och upplevelse för kunderna, så att deras upplevelse förbättras (ip 2, 2014-04-22).</p> <p>Intervjuperson 1, 2 och 4 vill kunna påverka tillgängligheten genom att få delta i beslutande över tältning, vindskydd samt handikappanpassade anordningar etc. (ip 1, 2014-04-17, ip 2, 2014-04-22, ip 4, 2014-04-14).</p> <p>Deras motiv till en ökning av nationalparkens tillgänglighet är att det skulle vara gynnsamt för turistverksamheterna och att det skulle stimulera människors engagemang för naturen. Intervjuperson 2 beskriver detta enligt följande:</p> <p>[...]Om vi ska kunna väcka ett engagemang om naturvårdsfrågor och miljöfrågor och om vi ska kunna överleva som entreprenörer ute i skogen, så</p>

	<p>måste vi också vara värdar och kunna möta människor utifrån deras behov, inte bara skydda naturen ifrån dem utan visa skogen för dem. Det är en väldigt stor skillnad.[...] (2014-04-22)</p>
1.2.4) Underordnat delsyfte	<p>Intervjuperson 1, 2 och 3 önskar också stimulera människors, framförallt yngre generationers, kunskap om naturen. Nationalparkens regleringar begränsar människors tillträde till naturen och därmed kunskapen om den (ip 2, 2014-04-22, ip 3). Intervjuperson 3 tycker detta är det viktigaste målet (ip 3, 2014-04-15). Intervjuperson 2 och 3:s motiv är att de anser barns naturkunskaper som bristfälliga (ip 2, 2014-04-22, ip 3, 2014-04-15) För att öka kunskapen, föreslår intervjuperson 1 och 3 att etablera en naturskola i anslutning till nationalparken. Intervjuperson 3 uttrycker detta enligt följande:</p> <p><i>”Det tycker jag är viktigt, att få ut det här med naturen. Att kunna få hit mer barn och unga och se naturen. Framför allt att barn idag är jättedåliga på natur.” (2014-04-15)</i></p>
1.2.5) Underordnat delsyfte	<p>Alla intervjupersoner menar att de också vill påverka skötseln av nationalparken, bl.a. sophantering. Många besökare i nationalparken slänger soporna utanför parken i närheten av intervjupersonernas hem; lokalinvanarna får då städa efter dem. Intervjuperson 4 uttrycker detta enligt nedanstående:</p> <p>Liksom länsstyrelsen förvaltar nationalparken här och resten skiter man i. Här blir det kalhyggen, här blir det soptipp, här blir det nöjesfält, här blir det tvåhundra vindkraftverk. Folk står med sina husbilar omkring. Det blir ju nedsmutsning av hela området. (2014-04-14)</p>
1.2.6) Underordnat delsyfte	<p>Intervjuperson 4 framhåller att det är viktigt att förbättra vägar och parkeringar i anslutning till nationalparken. De tusentals turister som åker till nationalparken skapar en stor förlitning av vägarna. Hen tycker därför att ett viktigt mål med en samförvaltning är att man även beaktar vägarnas roll. Intervjuperson 4 vill också kunna påverka organiseringen av nationalparkens parkeringar. Hens motiv är att parkeringen vid entrén blir hårt ansatt och påverkar miljön negativt. Därför önskar hen t.ex. anlägga parkeringen längre bort (ip 4, 2014-04-14).</p>
2) Indirekt och övergripande syfte	<p>Sammantaget är det indirekta syftet med ovensagda att trygga Tivedsbygdens långsiktiga överlevnad utifrån politiska, social-ekonomiska, sociala, kulturella och ekologiska aspekter. De politiska aspekterna är att</p>

	<p>de vill få beslutanderätt över naturresursförvaltningen. De social-ekonomiska aspekterna är att förbättra för turistnäringen i Tivedsbygden, samt att de önskar etablera arbetstillfällen. De sociala aspekterna är att de vill förbättra levnadssituationen för Tivedsborna. De kulturella aspekterna bestod dels i att skogen anses ha ett kulturellt värde i det att den identifieras som ens hem, dels i värdet av att sprida kunskap om Tivedsbygdens kultur och natur och bevara Tivedsbornas kunskap om detsamma. Slutligen finns ett ekologiskt syfte i det att bevara naturen.</p>
--	--

1. "Buffertzon" innebär ett område som kringgärdar eller ska sammanbinda ett kärnområde som är natur- eller kulturskyddat, såsom natur- eller kulturresevat eller nationalparker. I buffertzonen får bara aktiviteter och resursutnyttjande som överensstämmer med kärnområdets skydd bedrivas. Det är alltså ett område som även ska bevaras för att fungera som ett utökat skydd för kärnområdet (<http://www.nationalstadsparken.se/default.aspx?id=2673&ptid=0>).
2. "Gallra" enligt information på Sveaskogs webbsida, innebär en skogsbruksåtgärd där man avverkar klena och skadade träd (<http://www.sveaskog.se/Skogsagare/Vara-tjanster/Gallring/>).
3. "Trakthyggesbruk" är en skogsbruksmetod som innebär att man ska skapa en skog med större bestånd (trakt) som är likåldriga. Det finns två huvudsakliga typer av traktthuggning; kalavverkning och med fröträdsställning (<http://www.skogforsk.se/sv/KunskapDirekt/Avverka/Grunder/Avverkningsformer/Trakthyggesbruk/>).
4. "Kontinuitetsskogsbruk" innebär ett skogsbrukssätt där skogsmarken inte läggs kal, utan att man använder blandade skötselmetoder, både maskinellt och mekaniskt för att avverka träden i flera skikt kontinuerligt. Detta för att skapa olika åldrar bland träden för att bevara natur- och kulturvärden (Cedergren, 2008:12).
5. En skötselplan för en nationalpark beskriver hur nationalparken ska förvaltas. Naturvårdsverket har det huvudsakliga ansvaret för planering av Sveriges nationalparker. Tillsammans med länsstyrelse och kommun tar de fram en skötselplan för hur området ska skötas, samt utforma regler för vad som ska gälla i nationalparken (http://www.lansstyrelsen.se/gavleborg/Sv/djur-och-natur/skyddad-natur/nationalparker/hamra/Pages/skotselplan_remiss.aspx).

Källa: Författaren

Sveaskogs syfte

Handling 5: Lokala invånare diskuterar med Sveaskog om möjligheterna till att gallra skogen. Denna önskning avslås.

Tabell 5. Sveaskogs syfte med handling 5 (delsyftet är direkt)

Syfte	Beskrivning
1) <i>Direkt och övergripande syfte</i>	<p>Sveaskog behöver följa de lagar som Finansdepartementet kräver. Detta kan förstås utifrån Herman Sundqvists uttalanden:</p> <p>[...]Vi måste gå i linje med vad som Finansdepartementet kräver. Det är helt fritt om vi får ekonomisk ersättning för det. [...]Vi ska både generera avkastningskrav och sköta marken på ett långsiktigt hållbart sätt.[...] (Sundqvist, 2014-05-06)</p>

1.2) Delsyfte	Deras delsyfte till ovensagda är att bedriva ett rationellt och effektivt skogsbruk. Herman Sundqvists synpunkt på det är: <i>"Av min erfarenhet så har jag väldigt positiva erfarenheter av trakthyggesbruket och tycker det funkar väldigt bra.[...] Tänk att du har flera tusen hektar så går det bara ett antal arbetstillfällen för det.[...]"</i> (2014-05-06)
2) Indirekt och övergripande syfte	I sin helhet är syftena ekonomiska och politiska.

Källa: Författaren

Länsstyrelsens syfte

Handlingar 3, 4 och 6: Tjänstemän från länsstyrelsen ingår i två samråd⁶ med bland annat lokala aktörer. De följer med på en studieresa till Kosterhavets nationalpark.

Tabell 6. Länsstyrelsens syfte med handlingar 3, 4 och 6

Syfte	Beskrivning
1) Direkt och övergripande syfte	Länsstyrelsens syfte är att beakta lokala aktörers önskemål, främst för att diskutera införandet av ett Naturrum samt diskutera för- och nackdelar med en lokal samförvaltning. De behöver följa de mål som ingår i Naturvårdsverkets riktlinjer för naturvården (Eklund, 2014-05-05, Gustafson, 2014-04-24).
2) Indirekt och övergripande syfte	Detta syfte är således politiskt.

Källa: Författaren

⁶I detta sammanhang är samråd är ett sorts diskussionsråd mellan myndighet och lokala aktörer. Det beskrivs som en "konsultation" enligt Sandström och Tivell (2005:18): "Direkt kontakt med lokala aktörer. Ansvarig myndighet lyssnar till lokala anspråk, men någon garanti för att lokala anspråk tas med i beslut finns ej. Lokala önskemål kommer ofta in sent i beslutsprocessen."

Handling 8: Länsstyrelsen inför ett naturvårdsråd.

Tabell 7. Länsstyrelsen syfte med handling 8

Syfte	Beskrivning
1) <i>Direkt och övergripande syfte</i>	Länsstyrelsens syfte med att införa ett naturvårdsråd, är att Tivedens nationalpark ska utvidgas och en stor entré ska upprättas. Nationalparkens område behöver utökas för att bevara naturtyper. De ska även göra nationalparken mer anpassad till besökare, enligt Naturvårdsverket riktlinjer (Gustafson, 2014-04-24).
2) <i>Indirekt och övergripande syfte</i>	Sammanlagt var detta syfte politiskt, ekologiskt och ekonomiskt.

Källa: Författaren

Handling 6 och 8: Enligt intervjupersonerna 1 och 4:s tolkningar så har tjänstemännen uttryckt under det andra samrådet att det ska införas ett naturvårdsråd, som ska likna en lokal samförvaltning. De lokala invånarna får då förväntningar om att rådet ska ge lokalbefolkningen ett visst inflytande. När naturvårdsrådet införs, tycker ovansagda intervjupersoner inte att det motsvarar deras förväntningar. De får enbart inflytande efter länsstyrelsens premisser.

Tabell 8. Länsstyrelsens syfte med handlingar 6 och 8

Syfte	Beskrivning
1) <i>Direkt och övergripande syfte</i>	Länsstyrelsen menar att det är en stor svårighet att ge inflytande till naturvårdsrådet, såsom i en lokal samförvaltning. Det ska då krävas att det får beslutanderätt. Enligt de regelverk som styr nationalparken så är det länsstyrelsen och Naturvårdsverket som ska ta beslut om nationalparkens förvaltning. Dessa regler skulle då behöva ändras för att ge rådet beslutanderätt. Magnus Eklund, chef för avdelningen för Miljö på Örebro länsstyrelse, motiverade detta enligt nedanstående: [...]Det går inte enligt förvaltningslagen. Det går inte att delegera besluten. Det är ett myndighetsuppdrag. Tillsyn och beslut är länsstyrelsens uppdrag. Det ska göras så att reglerna följs inom nationalparken. Det är svårt med de lagar som finns. Det skulle krävas en lagändring för att det skulle ske.[...] (2014-05-05)

	<p>Thomas Gustavsson, delansvarig för naturskydd av Tivedens nationalpark, uttryckte detta syfte på liknande sätt:</p> <p>[...]Ja då får man ändra på institutionen nationalpark och vad det står för, det vill säga bevara ett stycke natur i väsentligen orört skick. Det är ju Naturvårdsverket som har det yttersta ansvaret för det. Jag tror att lagen måste skrivas om då. Vid stora, tunga, övergripande beslut så kan det inte bara lösas genom att myndigheterna bara har ett litet ändrat förhållningssätt. Det skulle kunna ske genom politiskt arbete, att det kommer fram starka politiska önskemål om det.[...](2014-04-24)</p>
2) Indirekt och övergripande syfte	Det övergripande syftet var politiskt och ekologiskt.

Källa: Författaren

5.3.5 Medel

Tabell 9. *Medel som finns att tillgå, t.ex. apparat, struktur eller metod*

Medel
LEADER-projektet arrangerar en struktur för att samordna möten och leda aktiviteter.
Aktivitetserna kring lokal samförvaltning, t .ex. studieresan, finansieras av EU:s landsbygdsutvecklingsprogram, Jordbruksverket, kommuner, privata finansörer och ideellt arbete. Dessa medel fördelas mellan tio olika delprojekt.
5-7 personer från lokalbefolkningen är delaktiga i en arbetsgrupp för lokal samförvaltning i LEADER-projektet, där främst intervjuperson 1 och 4 är engagerade. Ledare från LEADER är även delaktiga i aktiviteterna kring lokal samförvaltning, samt representanter från Laxå kommun och länsstyrelsen är inblandade till viss del. (Under intervjuerna framkommer inte det exakta antalet som är delaktiga i arbetsgruppen. Det som nämns är att denna mängd var inblandade. Jag väljer att inkludera alla dessa i arbetsgruppen för pedagogiskt syfte.)
Hos intervjuperson 1 och 2 finns kunskap om kunskap om lokal förvaltning.
Deltagare från LEADER-projektet samt representanter från länsstyrelsen får kunskap om lokal samförvaltning genom en resa till Kosterhavets nationalpark.
Länsstyrelse ordnar med en struktur för samråd där lokal samförvaltning kan diskuteras.
Länsstyrelse arrangerar en struktur för ett naturvårdsråd där olika aktörer som berörs av nationalparken kan ge synpunkter om nationalparkens förvaltning.

5.4 Relationerna mellan pentadens element

5.4.1 Handling – aktör

- En arbetsgrupp för lokal samförvaltning bildas i LEADER-projektet. Projektets deltagare *kommunicerar* då i ett *socialt samspel* som resulterar i *samverkan*.
- Lokalbefolkningen har formella möten med ledare från LEADER och informella diskussionsmöten i byalag om detta. Detta tyder enligt Hallgrens teori på att aktörerna i projektet har en *tillit* till att pröva idén om lokal samförvaltning. En samverkan fortsätter således.
- Ett samråd upprättas om lokal samförvaltning och införandet av ett Naturrum. Denna kommunikation förs på ett sådant sätt att de andra aktörerna ser det som fruktbart att fortsätta undersöka idén om lokal samförvaltning. Det tyder på att det finns en tillit till idén bland aktörerna.
- Lokalbefolkning, representanter från Laxå kommun och länsstyrelsen åker på en studieresa till Kosterhavets nationalpark för att lära sig om lokal samförvaltning. En samverkan uppstår då.
- De lokala invånarna har diskussion med Sveaskog om att gallra skogen. Denna önskning avslås. Av denna kommunikation synliggörs en intressemotsättning. De lokala aktörerna tolkar då möjligen Sveaskogs handling som att Sveaskog syftar till att inskränka lokalbefolkningens förmåga att utöva inflytande. Det skapas då ett misstroende, vilket gör att tilliten till situationen minskar. Detta resulterar i att en *konflikt* uppstår.
- Ytterligare ett samråd införs. Enligt lokalbefolkningens tolkningar (ip 1, 2014-04-17, ip 4, 2014-04-14) framförde länsstyrelsen att det ska uppföras ett forum senare som ska likna en lokal samförvaltning. De lokala invånarna får då förhoppningar om att få ett visst inflytande över nationalparkens förvaltning. De får därmed en ökad tillit till kommunikationen.

- Länsstyrelsen avslår dock senare förslaget om Naturrummet, på grund av Naturvårdsverkets prioriteringar. Intervjupersonerna 1 och 4 blir då besvikna. Projektiden för ”Dialog Tiveden” tar även slut vid den här tiden, år 2011. Detta medför att de informella och formella diskussionerna avtar om lokal samförvaltning i Tivedsbygden. Kommunikationen och engagemanget för detta avtar alltså som helhet, vilket tyder på att tilliten till initiativet minskar. Då uppstår en konflikt, enligt Hallgens definition (2003). Intervjupersonerna har dock kvar en viss tillit till situationen, genom förhoppningar om att ett framtida forum, liknande en lokal samförvaltning, kan bli aktuell.
- Länsstyrelsen uppför ett naturvårdsråd. Intervjuperson 1, 2 och 4 blir då utvalda av länsstyrelsen att få delta i detta, sannolikt på grund av den samvekan som skett. Intervjuperson 1 och 4 blir besvikna över detta forum, eftersom att de enbart får ge synpunkter om nationalparkens förvaltning. De får bara inflytande efter länsstyrelsens premisser.

Intervjuperson 2 menar istället att hen är relativt nöjd med rådet. Hen tycker att de har en bra dialog mellan de olika aktörerna och att hen får diskutera det som är viktigt för lokal utveckling. Hen tycker dock att hon har tappat lite av engagemanget för lokal samförvaltning när Naturrummet inte blev av. Intervjuperson 4 är inte delaktig i naturvårdsrådet, men anser att det är ett bra diskussionsforum där lokalbefolkningen kan få påverka. Även hen uttrycker att hens engagemang för lokal samförvaltning minskat av samma skäl som ovanstående. Detta tyder på att deras tillit lokal samförvaltning hade minskat. Av lokalbefolkningen kan få påverka nationalparkens förvaltning, är därtill ett tecken på en mer hållbar förvaltning enligt adaptive management and resilience-approach. Förvaltningen blir då mer anpassningsbar efter de lokala förhållandena.

Detta markerar att det uppstår ett missförstånd i kommunikationen under det senaste samrådet. Antingen kan det bero på att tjänstemännen inte kommunicerar exakt vad de menar med naturvårdsrådet, eller så kan lokalbefolkningen misstolka deras yttranden. Jag tolkar detta som att aktörerna kan ha en bristande förmåga att förstå varandras perspektiv. Det uppstår då en konflikt mellan intervjuperson 1 och 4 och länsstyrelsen när naturvårdsrådet upprättades.

Försöket att uppnå en lokal samförvaltning är alltså präglad både av samverkan och konflikt, från en primär samverkan kring idén - flera aktörer är engagerade, både från lokalbefolkningen, kommunen och länsstyrelsen - till ett dalande intresse för saken bland lokalbefolkningen. Detta är ett tecken på att det sker en tillitsminskning bland lokalbefolkningen till idén om lokal samförvaltning. Sammantaget kan det bero på att vissa av lokalbefolkningen är relativt nöjda med naturvårdsrådet och att tilliten minskar bland aktörerna då Naturrummet inte införs. Denna tillitsminskning minskar sannolikheten för att lokala invånare vill initiera en lokal samförvaltning, så kallad *adaptiv förvaltning* i framtiden. Chansen att kunna skapa *resiliens* i Tivedens *socio-ekologiska system* reduceras därmed.

Relationen mellan handling och aktör är i början *konsistent* - då de samverkar, till att bli *inkonsistent* då konflikt uppstår med Sveaskog och länsstyrelse. Handlingarna blir inkonsistenta därför att aktörerna har olika syn på varandras handlingar, enligt Hallgrens tolkning av Burkes teori.

5.4.2 Handling – scen

- LEADER-projektet utspelar sig främst i den *fysiska konkreta scenen* bygden Tived. De formella mötena i LEADER-projektet och de informella byamötena utspelas även främst här. Den *uttalade abstrakta scenen* är LEADER-projektet, som styrs av EU:s landsbygdsutvecklingsprogram. Den *outtalade abstrakta scenen*, det vill säga normerna, är att lokalbefolkningen ser skogen som sitt hem och vill trygga bygdens långsiktiga överlevnad. De ser Tivedsbygden som en social-ekonomisk, kulturell och ekologisk resurs. LEADER-projektets uttalade abstrakta scen är att de vill utveckla landsbygden. De ser Tivedsbygden som en demokratisk, social-ekonomisk, kulturell och ekologisk resurs. Dessa scener passar ihop och är *konsistenta*. Därför bidrar det till att en *samverkan* möjliggörs.
- Två samråd upprättas inom nationalparkens uttalade abstrakta scen, vilken styrs av formella regler kring nationalparker. Länsstyrelsen i sin tur styrs av Naturvårdsverket och Miljödepartementet. Både lokalbefolkningens och nationalparkens uttalade abstrakta scen är bland annat att se på nationalparken som en ekologisk resurs. Dessa scener är då *konsistenta* och samverkan råder därav.

- Studieresan sker inom LEADER-projektets scen, se första punkten. Länsstyrelse deltar i detta och deras uttalade abstrakta scen, se ovanstående, överensstämmer då med Tivedsbygdens och LEADER-projektets uttalade abstrakta scen. En samverkan präglar därför denna interaktion, då det finns en konsistens.
- Vid diskussionen med Sveaskog finns det en separation mellan scenerna. Sveaskogs uttalade abstrakta scen består av Finansdepartementets regelverk. Dess uttalade abstrakta scen är att se på skogen som ekonomisk resurs. De är oförenliga med Tivedsbygdens scen att identifiera skogen som sitt hem. Scenerna är därför *inkonsistenta* och en *konflikt* kan vara rimlig.
- Ett naturvårdsråd införs sedan. En konflikt uppstår här då Tivedsbygdens uttalade abstrakta scen skiljer sig från nationalparkens uttalade och uttalade abstrakta scener. Tivedsbygdens uttalade abstrakta scen är att nationalparken bör förvaltas som en social-ekonomisk och kulturell resurs. Nationalparken däremot styrs av olika regelverk, bland annat för bevarande av naturtyper. Normerna hos länsstyrelsens tjänstemän är att de ser nationalparken som en ekologisk resurs. Att få ett visst inflytande över nationalparken genom lokal bestämmanderätt går då inte, eftersom nationalparken reglerades på olika nivåer Miljödepartementet och Naturvårdsverket. Dessa scener är därför oförenliga vilket visar på ett *inkonsistens-förhållande*.

5.4.3 Handling - syfte

- Arbetsgruppen bildas och lokalbefolkningen och deltagare från LEADER-projektet har kontinuerligt formella och informella möten om lokal samförvaltning. Lokalbefolkningens syfte med dessa handlingar sorterar under samtliga av deras syften. De lokala invånarna har flera olika syften under det övergripande syftet: två olika *delsyften* - att bevara skogen i större grad samt att få delad bestämmanderätt över nationalparkens förvaltning. Under det första delsyftet finns två olika *underordnade delsyften*. Därtill finns sex olika underordnade delsyften under det andra delsyftet. Många av dessa syften är gemensamma med de andra

aktörernas syften och därför möjliggörs en *samverkan*. Detta är ett tecken på ett *konsistens*-förhållande.

- De två samråden präglas av en viss överensstämmelse mellan lokalbefolkningens och länsstyrelsens syften. Länsstyrelsens *direkta och övergripande syfte* är att beakta lokala invånares åsikter för att förbättra naturvården. Det *indirekta och övergripande syftet* är då politiskt och ekologiskt. Till någon del passar det ihop med lokalbefolkningens direkta och övergripande syfte, det vill säga att få mer inflytande över nationalparken. Deras indirekta och övergripande syfte är även politiskt. Här är förhållandet konsistent och därför är en samverkan rimlig.
- Studieresan kan genomföras med samma syften som i ovanstående punkter.
- Ur diskussionen med Sveaskog uppstår en *konflikt* för att lokalbefolkningen och Sveaskog har skilda syften. Det direkta delsyftet för Sveaskog är att bedriva ett rationellt och effektivt skogsbruk. Det första direkta delsyftet för lokalbefolkningen är att bevara skogen på ett långsiktigt miljövänligt sätt. Sveaskogs indirekta och övergripande syfte är av ekonomisk och politisk art. Lokalbefolkningens motsvarighet är däremot social-ekonomiskt, kulturellt, politiskt och ekologiskt. *Inkonsistens* råder då mellan handling-syfte.
- Länsstyrelsen inför ett naturvårdsråd, vilket inte motsvarar lokalbefolkningens förväntningar om ett visst inflytande. Länsstyrelsens direkta och övergripande syfte är att det inte går att delegera beslut. Lokalbefolkningens syfte avviker då från länsstyrelsens syfte, därför att lokala invånare önskar visst inflytande över nationalparkens förvaltning. Länsstyrelsens indirekta och övergripande syfte är då politiskt och ekologiskt, medan lokalbefolkningens motsvarande syfte är politiskt, social-ekonomiskt, kulturellt och ekologiskt. Dessa syften är därför inte helt förenliga. Förhållandet mellan handling-syfte är därmed inkonsistent. Lokalbefolkningen har därtill en relativt oproportionerligt många syften, vilket kan utgöra en svårighet för länsstyrelsen att förstå vad lokalbefolkningen vill. Därför kan det bidra till missförstånd under det andra samrådet. Man kan där spåra en möjlig orsak till konflikt då naturvårdsrådet införs.

5.4.4 Handling – medel

- I och med att LEADER-projektet upprättas möjliggörs en struktur för att skapa en arbetsgrupp för lokal samförvaltning och ha möten om detta. LEADER har anställda ledare som kan driva aktiviteter i projektet, såsom studieresan till Kosterhavets nationalpark. LEADER-projektet är även genomförbart för att LEADER, kommuner, privata och offentliga aktörer finansierar projektet. Många personer i projektet kan även arbeta ideellt för detta. Samverkan råder därav och ett förhållande av konsistens är således rimligt.
- En arbetsgrupp för lokal samförvaltning är även möjlig tack vare att intervju-person 1 och 2 besitter kunskaper om och har erfarenheter av sådan verksamhet. Genom detta kan de få resterande projektdeltagare och andra lokala invånare att engagera sig för saken. Konsistens mellan handling-medel är därför sannolik.
- Studieresan till Kosterhavets nationalpark genererar kunskap hos lokala invånare plus representanter från Laxå kommun och länsstyrelsen. Detta gör att aktörerna får en ökad förståelse för lokal samförvaltning, vilket möjliggör en fortsatt *samverkan* kring att uppnå en liknande förvaltning. Även här präglas relationen mellan pentad-elementen av konsistens.
- Sveaskog avslår förslaget om gallring bland annat på grund av knappa ekonomiska medel, då Finansdepartementets avkastningskrav begränsar dem. Relationen mellan handling och medel karaktäriseras således av *inkonsistens*.
- Länsstyrelsen ordnar med en struktur för de två samrådsmötena, där diskussioner kring lokal samförvaltning kan föras. Konsistens i pentadförhållandet kan existera därmed.
- Naturvårdsverket avslår förslaget om Naturrummet på grund av knappa ekonomiska medel, vilket ger upphov till inkonsistens.
- Länsstyrelsen arrangerar ett forum för ett naturvårdsråd. I detta kan lokala invånare framföra synpunkter om nationalparkens förvaltning, men de kan bara få inflytande efter länsstyrelsens premisser. En viss inkonsistens är därför rådande i denna pentadrelation. En viss anpassningsbar naturresursförvaltning uppstår därmed.

6. Slutdiskussion

I ovanstående analys söker jag beskriva *samverkan* och *konflikt* i samband med naturresurshanteringen av Tivedens nationalpark och det närliggande skogsområdet. Det gör jag genom att beskriva det *sociala samspelet* i lokala invånares försök att införa en lokal samförvaltning. Detta utförs i syfte att förstå vilken betydelse det har för landsbygdens utveckling i Tivedsbygden. I denna slutdiskussion ämnar jag framföra på vilket sätt detta syfte kan tolkas och förstås utifrån mina frågeställningar.

Den inledande frågan jag vill få svar på är varför de lokala invånarna vill uppföra en lokal samförvaltning. Ur analysen av relationerna mellan handling och övriga element, gör jag tolkningen att det är lokalbefolkningens direkta och övergripande syfte som kan vara anledningen till deras initiativ. Den slutsatsen drar jag eftersom det verkar karaktärisera de andra pentadelementen. Syftet kan alltså vara situationens essens, dess så kallade *konsistens*. I följande stycke ska jag söka beskriva på vilket sätt som lokalbefolkningens syfte påverkar *aktör*, *scen*, *handling* och *medel*.

Syfte inverkar på handling, därför att de lokala invånarna *kommunicerar* med andra aktörer om att försöka öka sitt inflytande över naturresurshanteringen. De resterande aktörernas handlingar är reaktioner på lokalbefolkningens kommunikation om detta. Aktör påverkas av syfte därför att aktörerna är utvalda utefter lokalbefolkningens syfte – att samordna institutionerna för naturresurserna samt koordinera andra som berörs av naturresurserna. Scen är avhängig lokalbefolkningens syfte, som är att påverka skogens och nationalparkens förvaltning. Vissa av medlen är även beroende av detta, såsom kunskaperna hos intervjuperson 1 och 2. Även studieresan till Kosterhavets nationalpark genererar kunskap som ett medel. Aktörernas handlingar symboliseras därför av hur de blir uppmärksamma på lokalbefolkningens syfte – via *socialt samspel*. De responderade aktörerna tolkar

sedan lokalbefolkningens kommunikation och reagerar med ett svar – i detta fall på ett sätt som inte helt motsvarar lokalbefolkningens förväntningar.

I de fyra relationerna mellan pentadelementen söker jag förstå och beskriva hur *samverkan* och *konflikt* uppstår. Samverkan kan här framkomma genom *konsistens*-förhållanden medan konflikt karaktäriseras av *inkonsistens* mellan relationerna. Vidare förstås dessa sociala fenomen utifrån pentadelementens specifika egenskaper. Jag inleder med handling-aktör-relationen. Samverkan uppstår först genom att aktörerna får en ökad *tillit* till situationen. Konflikt uppstår därefter genom minskad tillit. Under processens början kommunicerar aktörerna på ett sätt som leder till en ökad tillit till lokal samförvaltning. Detta är en bidragande orsak till att samverkan uppstår. Senare under processens gång uppstår konflikt med Sveaskog, länsstyrelsen och indirekt Naturvårdsverket. Detta beror sannolikt på att det successivt sker en tillitsminskning för lokal samförvaltning, genom att lokala invånare känner att deras inflytande blir inskränkt. Ytterligare en anledning till konflikt är att det kan uppstå ett missförstånd i kommunikationen med länsstyrelsen.

I relationen handling-scen synliggörs andra möjliga orsaker till uppkomsten av samverkan och konflikt. Att samverkan initieras mellan lokalbefolkning och LEADER-projektets deltagare kan botten i att de har likartade *uttalade abstrakta scener*, det vill säga normer. Lokalbefolkningen vill trygga Tivedsbygdens långsiktiga överlevnad och LEADER vill utveckla landsbygden. Denna relation karaktäriseras därför av ett konsistens-förhållande. Konflikten med Sveaskog och Länsstyrelsen kan grundas i deras *uttalade abstrakta scener*, eller med andra ord de formella reglerna. Sveaskog och länsstyrelsen behöver följa nationella riktlinjer och regelverk om hur naturresurserna ska förvaltas, vilket innebär en svårighet för dem att anpassa sig till lokalbefolkningarnas önskningar. De uttalade abstrakta scenerna visar även på en klyfta mellan hur aktörerna tycker att naturresurserna bör förvaltas.

Vidare kan uppkomsten av samverkan och konflikt förstås utifrån handling-syfte-relationen. De olika aktörerna kan samverka för att de har många gemensamma syften som de finner betydelsefullt att samarbeta för. En bidragande orsak

till att konflikt sker med Sveaskog, är att lokalbefolkningen och Sveaskog har olika syften med skogen. Även länsstyrelsen och lokalbefolkningen har på några punkter skilda syften med nationalparken, vilket också påverkar bakomliggande orsaker till konflikterna. Därtill har lokalbefolkningen väldigt många olika syften, vilket utgör en bidragande faktor till konflikten. Även länsstyrelsen kan därför ha svårighet att förstå vad det är som lokalbefolkningen egentligen vill.

Andra indikatorer på att samverkan och konflikt uppstår kan vi upptäcka i handling-medel-relationen. Samverkan skapas lättare här då det finns flera olika medel att tillgå: LEADER-projektet ordnar med en struktur, projektet finansieras av olika aktörer, lokala invånare har och får kunskap om lokal samförvaltning och länsstyrelsen arrangerar en struktur för samråden. De knappa medlen bidrar till konflikt. Enbart fem till sju lokala aktörer samt representanter från en kommun och länsstyrelsen är engagerade för initiativet. Det ter sig som otillräckligt för att gå i land med en så stor process som lokal samförvaltning. Bristfälliga ekonomiska medel från Naturvårdsverket är en grundorsak till att ett Naturrum inte kan uppföras.

Genom min analys av pentadens relationer beskriver jag även hur Tivedsbygden och naturresurshanteringen påverkas av samverkan och konflikt. Den samverkan som uppstår påverkar Tivedsbygden och hanteringen av nationalparken på ett gynnsamt sätt så att lokalbefolkningen, LEADER samt representanter från kommunen och länsstyrelsen får kunskap om hållbar naturresurshantering. Detta märks främst bland lokalbefolkningen, som har flera möten kring bland annat detta.

Samverkansprocessen ger även upphov till att intervjuperson 1, 2 och 4 blir utvalda av länsstyrelsen att få delta i naturvårdsrådet. Denna interaktion möjliggör för lokalbefolkningen att kunna påverka hanteringen av nationalparken och framföra hur den kan skapa lokal utveckling. Detta kan bekräftas från intervjuperson 2 och 3 som var relativt nöjda med naturvårdsrådet. De lokala invånarna får alltså ett något utökat handlingsutrymme - men under länsstyrelsens premisser.

Hanteringen av nationalparken påverkas positivt av den samverkan som sker. De lokala invånarna som deltar i naturvårdsrådet kan bidra med lokal kunskap om Tivedens *socio-ekologiska system*, och därmed skapa en mer anpassningsbar och hållbar naturvård enligt teorin om adaptive management and resilience-approach.

Sammantaget hade den samverkan som sker betydelse för Tivedsbygdens utveckling.

De konflikter som sker påverkar inte förvaltningen av nationalparken eller skogen. Tivedsbygden påverkades däremot negativt enligt min tolkning, vilket knappast är överraskande. Resultatet av konflikterna med länsstyrelsen och indirekt Naturvårdsverket är att lokalbefolkningens tillit till lokal samförvaltning avtar - därmed även deras engagemang för det. Där är själva kommunikationen som sker en viktig aspekt för att tilliten minskar, samt att Naturvårdsverket har knappa ekonomiska medel. Sannolikheten för att de lokala invånarna vill initiera denna typ av *adaptiv förvaltning* i framtiden, minskar även på grund av detta. Chansen för att kunna skapa *resiliens* i Tivedens *socio-ekologiska system* reduceras därmed.

Skogens hantering påverkas alltså inte av konflikten som sker, därför att de fortsätter med det skogsbruk som bedrevs tidigare. Tivedsbygden påverkas inte heller eftersom besöksnäringen fortsätter att begränsas som förut. I sin helhet påverkas Tivedsbygden negativt av de konflikter som uppstår med länsstyrelsen och indirekt Naturvårdsverket.

Sammanfattningsvis tolkar jag det som att lokalbefolkningen i Tivedsbygden påverkas mer av den samverkan och de konflikter som sker, än institutionerna som förvaltar naturresurserna. De påverkas positivt på två sätt: 1) att de får kunskap om lokal samförvaltning och 2) att de i viss mån kan påverka nationalparkens förvaltning för att skapa lokal utveckling. Den negativa påverkan handlar om minskad tillit till lokal samförvaltning och därmed reducerad sannolikhet för ett framtida införande av adaptiv förvaltning.

Att hanteringen av naturresurserna inte påverkas nämnvärt av de sociala fenomenen samverkan och konflikt, kan vara ett tecken på att de sociala aspekterna inte är särskilt betydelsefulla för naturresurshanteringen. Detta framgår i resultatet om Sveaskogs och länsstyrelsens politiska, ekonomiska och ekologiska syften med naturresurserna. Lokalbefolkningen påverkas mer av samverkan och konflikt än föregående, vilket kan innebära att de sociala aspekterna är betydelsefulla för dem. Detta kan förklaras utifrån resultaten av lokalbefolkningens syfte, som till viss del är socialt.

Ur ett holistiskt perspektiv är den samverkan och de konflikter som sker betydelsefulla för landsbygdens utveckling i Tiveden, eftersom de positiva effekterna överväger. Hanteringen av nationalparken kunde bli något mer anpassningsbar och hållbar, för att lokala invånare fick delta. Dock kan inte en gynnsam landsbygdsutveckling nås i den utsträckning som är mest fördelaktig för lokalbefolkningen eller för ekosystemen, eftersom en adaptiv förvaltning inte kan uppföras. För att en adaptiv förvaltning ska kunna nås, är en betydelsefull faktor att det finns en kommunikation som leder till en tillitsfull inställning till situationen. Detta är dock inte tillräckligt, utan det är många andra aspekter som spelar in. Viktigt är också att det finns medel att tillgå och att de olika aktörernas scener, det vill säga normer och regler, ger utrymme för att skapa förändring. Inte minst är ett avgörande element att aktörerna har likartade syften med naturresurserna. En gemensam vision är en förutsättning för att lyckas med en adaptiv förvaltning och skapa resiliens – men den kan vara svårfångad om aktörerna inte har överensstämmande syften.

7. Litteratur- och källförteckning

7.1 Tryckt material

- Abraham, A. och Platteau, J-P. (2001). *Participatory Development in the Presence of Endogenous Community Imperfections*. Paper, Namur: Department of Economics and CRED (Centre of Research en Economie du Développement), University of Namur.
- Acheson, J.M. (2011). Ostrom for anthropologists. *International Journal of the Commons*, vol. 5(2), ss. 319-339.
- Cedergren, J. (2008). *Kontinuitetsskogar och kalhyggesfritt skogsbruk* [Elektronisk]. Jönköping: Skogsstyrelsen förlag. (Meddelande 2008:1) Tillgänglig: < http://www.skogsstyrelsen.se/Global/myndigheten/Projekt/kontinuitetsskog%20och%20hyggesfritt/Meddelande_1_2008_Kontinuitetsskogar%20och%20hyggesfritt%20skogsbruk.pdf>[2014-06-11]
- Folke, C. Hahn, T. Olsson, P. & Norberg, J. (2005). Adaptive governance of Socio-Ecological Systems [Elektronisk]. *Annual Review of Environment and Resources*, vol. 30, ss. 441-473. Tillgänglig: < <http://www.annualreviews.org/doi/pdf/10.1146/annurev.energy.30.050504.144511>>[2014-05-25]
- Foss, Sonja. (2009). *Rhetorical Criticism: Exploration and Practice*. (4th ed.). Long Grove, Ill. : Waveland Press.
- Ehn, B. Löfgren, O. (2001). *Kulturanalyser (2:a uppl)*. Malmö: Gleerups.
- Eliasson, A. (2006). *Kvantitativ metod från början (2:s uppl)*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Holling, C.S. (1973). Resilience and stability of ecological systems. *Annual Review of Ecology and Systematics*, vol. 1(33), ss.1-23.
- Keyes, C. L. M. (1998). Social well-being [Elektronisk]. *Social Psychology Quarterly*, vol. 61:2. ss. 121-140. Tillgänglig: < <http://www.jstor.org/stable/2787065>>[2014-06-01] ss. 121-140.
- Kunskap Direkt:s webbsida. *Trakthyggesbruk*. Tillgänglig: <<http://www.skogforsk.se/sv/KunskapDirekt/Avverka/Grunder/Avverkningsformer/Trakthyggesbruk/>>[2014-06-11]
- Kuypers, Jim. (2009). *Rhetorical criticism: perspectives in action*. Plymouth: The Rowman and Littlefield publishers.
- Kvale, S. Brinkmann, S. (2009). *Den kvalitativa forskningsintervjun (2:a uppl)*. Lund: Studentlitteratur AB.
- Leader Mellansjöländets webbsida. *Startsida*. Tillgänglig: <<http://www.mellansjolandet.se/>>[2014-06-30]

- Lindquist, H. (2003). Tjänstens grammatik och retorik – om utveckling av Burkes pentad till en hexad. [Elektronisk] *17:e Nordiska Företagsekonomiska Ämneskonferensen*, Reykjavik, Island 14-16 augusti. Tillgänglig: <<http://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordId=1385339&fileId=1388864>> [2014-06-17]
- Lundquist, L. (2014). Förvaltning. [Elektronisk] I: *Nationalencyklopedin*. Tillgänglig: <<http://www.ne.se/lang/f%C3%B6rvaltning/178909>> [2014-06-12]
- Länsstyrelsen Gävleborgs webbsida. *Skötselplan för Hamra nationalpark*. Tillgänglig: <http://www.lansstyrelsen.se/gavleborg/Sv/djur-och-natur/skyddad-natur/nationalparker/hamra/Pages/skotselplan_remiss.aspx> [2014-06-15]
- Länsstyrelsen Örebro läns webbsida. *Om länsstyrelsen*. Tillgänglig: <<http://www.lansstyrelsen.se/UPPSALA/SV/OM-LANSSTYRELSEN/Pages/default.aspx>> [2014-06-14]
- Länsstyrelsen Örebro läns webbsida. Tivedens nationalpark. Tillgänglig: <<http://www.lansstyrelsen.se/orebro/Sv/djur-och-natur/skyddad-natur/naturreseptat-och-nationalparker/sevarda-naturmiljoer/laxa/tiveden/Pages/default.aspx>> [2014-06-30]
- Mellansjölandets webbsida. *Startsida*. Tillgänglig: <<http://www.mellansjolandet.se/>> [2014-06-11]
- Ostrom, E. (2000). Reformulating the Commons. *Swiss Political Science Review* 6(1), ss. 29-52.
- Nationalstadsparkens webbsida. *Biosfärområden*. Tillgänglig: <<http://www.nationalstadsparken.se/default.aspx?id=2673&ptid=0>> [2014-06-12]
- Naturvårdsverkets webbsida (2014-02-21). *Om Naturvårdsverket*. Tillgänglig: <<http://www.naturvardsverket.se/Om-Naturvardsverket/>> [2014-06-14]
- Naturvårdsverkets webbsida (2014-04-13). *Sveriges nationalparker*. Tillgänglig: <<http://www.naturvardsverket.se/Var-natur/Skyddad-natur/Nationalparker/>> [2014-06-30]
- Regeringens webbsida. *Myndigheter*. Tillgänglig: <<http://www.regeringen.se/sb/d/8734>> [2014-06-30]
- Sandström, E. Tivell, A. (2005). *Lokal förvaltning i Västerbottens län – en studie om förutsättningar och möjliga former*. Länsstyrelsen i Västerbottens län. Tillgänglig: <<http://www.lansstyrelsen.se/vasterbotten/SiteCollectionDocuments/Sv/djur-och-natur/skyddad-natur/sk%C3%B6tsel%20och%20f%C3%B6rvaltning/Lokal%20f%C3%B6rvaltning/Lokal%20naturreseptat%20SLU.pdf>> [2014-06-14]
- Sandström, E. (2008). *Reinventing the Commons – Exploring the Emergence of Local Natural Resource Management Arrangements*. Diss. Uppsala: Sveriges Lantbruksuniversitet.
- Sveaskogs webbsida. *Bolagsstyrning*. Tillgänglig: <<http://www.sveaskog.se/Om-Sveaskog/bolagsstyrning/>> [2014-06-14]
- Sveaskogs webbsida. *Gallring*. Tillgänglig: <<http://www.sveaskog.se/Skogsagare/Vara-tjanster/Gallring/>> [2014-06-14]
- Sveaskogs webbsida. *Om Sveaskog*. Tillgänglig: <<http://www.sveaskog.se/Om-Sveaskog/>> [2014-06-14]
- Sveaskogs webbsida. *Sveaskog i korthet*. Tillgänglig: <<http://www.sveaskog.se/Om-Sveaskog/Sveaskog-i-korthet/>> [2014-06-30]
- Teorell, J. Svensson, T. (2007). *Att fråga och att svara. Samhällsvetenskaplig metod* (1:a uppl). Malmö: Liber AB.
- Tivedens webbsida. *Rikt djurliv i mäktig natur*. Tillgänglig: <<http://www.tiveden.se/omtiveden/naturskatter.4.e1bed5a12e391d48878000644.html>> [2014-06-29]

- Tiveds utvecklingsgrupp. (2012). *Dialog Tiveden – Välkommen ut. Slutrapport*. [Elektronisk] (Journalnummer 2009:2899) Tillgänglig: <
<http://www.dialogtiveden.se/res/pdf/SlutredovisningDT.pdf>>[2014-06-28]
- Trost, Jan.(1997). *Kvalitativa intervjuer* (2:a uppl). Lund: Studentlitteratur.
- Wondolleck, J. Jaffe, S. (2000). *Making Collaboration Work. Lessons ffrom Innovation in Natural Resource Management*. Washington, D.C: Island Press.

7.2 Otryckt material

7.2.1 I uppsatsförfattarens ägo

- Transkriptioner från intervju med intervjuperson 1. 2014-04-17. By i Tivedsbygden.
- Transkriptioner från intervju med intervjuperson 2. 2014-04-22. By i Tivedsbygden.
- Transkriptioner från intervju med intervjuperson 3. 2014-04-15. By i Tivedsbygden.
- Transkriptioner från intervju med intervjuperson 4. 2014-04-14. Uppsala.
- Transkriptioner från intervju med Tomas Gustafson. 2014-04-24. Uppsala.
- Anteckningar från telefonintervju med Magnus Eklund. 2014-05-05. Uppsala.
- Anteckningar från telefonintervju med Herman Sundqvist. 2014-05-06. Uppsala.

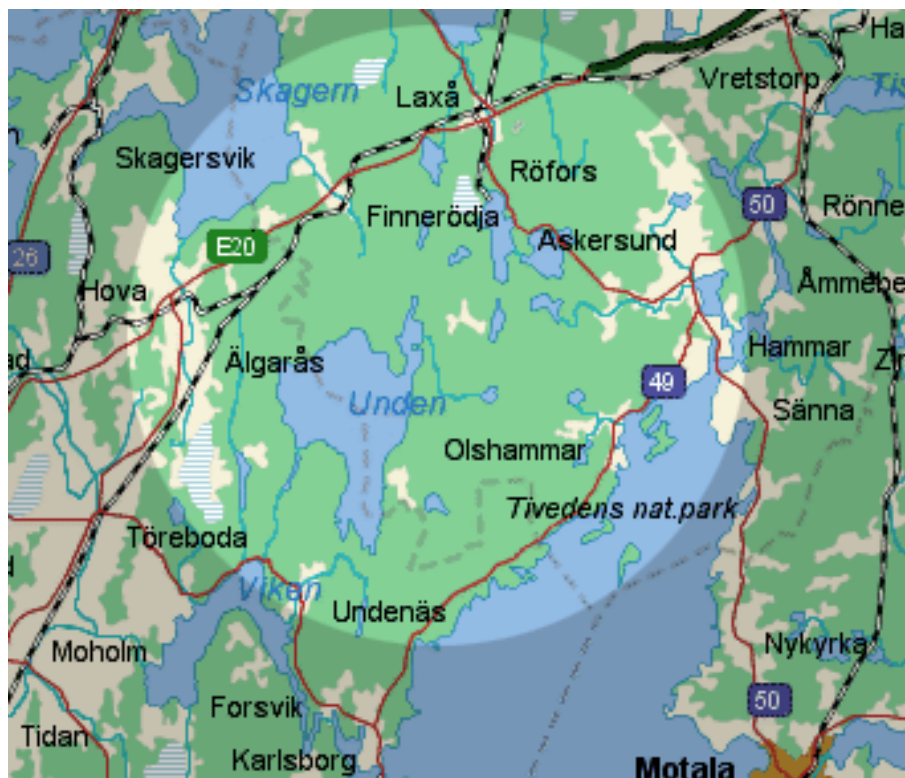
8. Bilagor

8.1 Bilaga 1

Figur 1. Karta över Tivedsbygdens belägenhet i Sverige, inringat i rött. (Källa: anonym person)

8.2 Bilaga 2

Figur 2. Karta över Tiveden. Det område som uppsatsen avser är beläget mellan Vättern (som sticker upp t.h. från bildens nedre kant) och Unden. Tivedens nationalpark är placerad i detta område. © Lantmäteriet, i2012/901